27ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7392 15/28 ՕԳՈՍՏՈՍ 1910 ԿԵՐԱԿԻ 28 Août 1910 27me année N·7392

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Գրութիւնք եւ չեն տրուիր

յանձնորդագրութեան պայմանները տեսնել Դրդ էջը։

Ն. ԳԱԼԻԼ, ԳԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

آرەوەلك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple Galata

ԶՐԻ ԹԵՐԹ

ՄԵՐ ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ

Մեր նոր թերթոնը որ մեծ ընդունելութեան արժանացած է մեր ամէկարգի բնթերցողներու և ընտանեկան շրջանակներուն կողմէ, յաջորդուն հետաքրքրութեամբ կը շարունակուի։

Դիւրութիւն մը տալու հաւար ամէն անոնց որոնք առաջին թիւէն չեն կրցած հետեւիլ անոր, կը յայտարարենք որ առաջին հինգ թեւերը, այսինքն երեքշաբթիէն մինչեւ շաբաթ ձրիաբար պիտի տանք ամէն անոնց որ դիմում բնեն կամ սեր խմբագրատունը և կամ Պոլիս Պապը Ալի ճատտեսի Ղ. ճեան Նազարէթ էֆէնտիի խանութը։

Այս թերթերը կնքուած պիտի ըլլան մեր կողմէ։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԲԱՐԵՇՐՋՈՒՄՆԵՐ

(ԳՆԷԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻՆ ԱՌԹԻՒ)

Նախայուլիսեան օրերուն ունէինք մենք Մուշեղ եպիսկոպոս մը որ ասուպի մը պէս կը փայլէր մերթ ընդ մերթ, եկեղեցական տենդայոյզ խնդիրներու վրայ։ Կորիւն Նորագոյն վարդապետ մը ուզեց հինցուցել այդ անկոխ դեպքերը, աւելի խանդավառ ու հոսուն, բայց նուազ հաստատուն, օրսվհետեւ իր թէզը չէր այն գրական պատրուակը, որ լեզուական զրահի մը, գոնէ շնորհի մը ներքեւ երեւան դար։

Քաղաքական կեանքին խաժաժուժները կրնան պահ մը մոցնել տարբեր կեանքերու պարագան։ Փոխանցման շրջանն է այս, ոչ որ իրաւունք ունի գանգատելու։ Առանց միօրինակ կեանքին՝ այրսեռ կեանքը անքան չահագրգռական պիտի թուի։

Փոխանցման այս շրջանին՝ եկեղեցական այնքան մեալ և անանպատ կեանքէն կը յառնէ մխիթարական պարագայ մը իր սքեմին գետակից կրօնաւոր մը —որպիսին է Գնել վարդապետ— կը թօթուէ պանդոկաղի քիչ մը ջնասակը և անհամակիր լուծը, առաջ բերելու հաւար մխիթարական չատ խոնարհ շարժում մը։

Եկեղեցական կարգերու բարեշրջումներն է այս, որուն հեղինակը ըլալու յաւակնութիւնը չունի անչուչտ Գնել Հայր Սուրբ, այլ կ'աւելորդնէ փալ մը այն վանքին, ուրկէ իր հոգեկան սնունդն է ստացեր։ Նս լայն յարգանք մը ունիմ շատ մը արժայականներուն հանդէպ որոնց մէն մի արտայայտութեան մէջ կարծես գեղեցիկ յատկանշականութիւն մը կը թաքնուի։

Եկեղեցական կարգերու լաւագոյն բարեշրջումը պիտի ըլլայ Պապը վերկել եօթը խորհրդներու բանտէն։ Տարին տասներկու ամիս, պսակադրութիւն կատարուելու թոյլտուութիւնը, հայ եկեղեցին պիտի ապահովէ լաւ ժողովրդականութիւն մը։

Անչուշտ, այս բոլոր բարեփոխումներն ու յապաւումները պիտի ըլլին ուրոյն ժողովի մը հեղինակութենէն, ուր կը նշմարուի արդէն դերագահութիւնը։

Ժողովրդականութիւնները այն ատեն միայն իրենց բարերար ազդեցութիւնը կ'ունենան, երբ խրախնդոյ ընոյթ մը չունին։ Ամէն ինչ բնականութեամբ պէտք է ընթանայ։ Գնել վարդապետի այս ողջախոհ առաջարկը, զինքը կը դասէ ազատամիտ և մաքրակրօն եկեղեցականներու ցանցառաթիւ կորդին։

Լ. Է.

ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՆԻՇ

Գալկարական տպաւորութիւններուս ամենէն խորազդեցիկը պիտի մնայ սակայն այն գրգռութիւնը՝ զոր տեսայ պալկար ժողովուրդին մէջ մեր երկրին հանդէպ, գրգռութիւնը՝ որ մանաւանդ իմ ներկայութենս աւելի սուր դարձաւ, առիթ տալով վիճաբանութեանց։ իմ վիճաբանս նկարագիրս չէր ներէր երբեք օր Թանինը պաշտպանէի, կամ զինաթափութեան խնդիրին մէջ մեր կառավարութեան ընթացքը չսառգալէի։ անչուշտ օյ։ բայց այն կատաղի հարձակներուն դէմ որոնք կ'ուղղուէին մեզի, ինքզինքս պաշտպանեցի։ գիրքս չատ փափուկ էր արդարեւ։ զարդացած ժողովուրդի մը մէջ կը գտնուէի։ և զարդացած ժողովուրդներուն մէջ հարցային կարծիք մը կայ, որուն դէմ դժուար է մարտնչիլ։

—Պէտք է մեր երկիրը դաք, ձեր աչքով տեսնելու համար ամէն բան, ըսի։

Շոգեկառքը Գալկարիայէն Սերպիա մտած ատեն հելլեատական բնակարանները ամբողջ չարժապատկեր մը կ'անցնէր մեր առջեւէն։ հոս ու հոն տարածուած կանաչագեղ արտավարերը, Մարիցա գետը՝ իր ջուրերուն տակդնած ադուտ լուսակ երով, եգիպտացորենի արտերը, ու ապեւոր պայքանները իրենց երկար ղեղնաներով, որոնց վրայ սերպական գիւղերը կ'ոլորէր հեազնեակ, համակ լեռնական, հաճելի հանգիստ մը կուտային յոգնած մարմինս։ աչքերս խաղտանով ծածկուած հեռաւոր տեսակետներուն յառած, կը մտածէի։ հոն, հարաւային հորիզոնէն անդին, սիրելի երկիրս, սիրելի ծանօթներս կը մտածէի։ ու ուրքան յառաջ երթայինք, այնքան աւելի կ'զգայի անհիւրընկալ օգը որ կ'իջնէր հոկայ Պալքաններուն վայրենակերպ կատարներէն, օգ մը զոր տակաւն է ալ պիտի ծծէի այսուհետեւ, դարձի կարօտը կուրծքիս մէջ, աչքերս սեւեռած սիրելի պատկերներուս վրայ օրանց հեռաւոր անձկագին սիլուէթը արդէն իսկ կ'ընդգծուեր, որդեպէս ...։

Գիշերուան ժամը ինն է։

Զարիպրոտ, պուլկարական վերջին կայարանն է եւ սերպական առաջին կայարանը՝ Փիրոթ կը հանենք։

Այստեղ, մաքսային քննութիւն կը կատարուի։ սերպական քննութիւնը այնքան խիստ է, որքան Հարամլիի կայարանինը։

Փիրոթ օտմ. սիրապատութեան տակ Շէ՛ր-Բիլոյ կը կոչուէր։ սերպական առաջին հանգրուանի իր հանգստանքը, ու հոն մղուած հին ճակատամարտները պատմական դարձուցած են զայն։

Փիրոթէն ետք, Պէլգրատի կայարանէ անդին, Պալքաններու բարձրաբերձ ու անտառը կատարները կը նշմարուին մութին մէջ։ Շոգեկառքը կ'անցնի անհամար փոգոտներ մէջէ, ժայռերու ընդերքին մէջ բացուած ճամբաներ, որոնց մէջէն անցնելով՝ յաւիտենական մութ, անանկալ ու անծանօթ աշխարհ մը տարուելու ապաւորութիւնը կ'ունենաս։

Եւ եռոյց՝ ուրքան անտառը է պալքան ներու տեսարանը։ այդ հսկայական լեռներուն վրայ օրինք մեր վիրեւ կը հանեն, սասկումով կը նայի մարդ։ սեպ լեռները վարկանէ վարկեան կարծես պիտի փլչին իրենց, ոչնչացնելով իրենց ծոցին մէջէն անցնող հազարաւոր կամարները։

Ժամը տասը անցած է արդէն, երբ շոգեկառքը կանգ կ'առնէ Նիշի կայարանին առջեւ։

Տժոյն լոյսով մը լուսաւորուած կայարանէն դուրս կ'ելնիմ յոգնաբեկ։ կասք մը կը բռնեմ որ զիս կ'առաջնորդէ Հօթել Օրիէնթ՝ (արեւելեան պանդոկ) զոր ինձ յանձնարարուած էր Իրքեւ Նիշի լաւագոյն պանդոկը։

Նիշի մէջ, որ Սերպիոյ սիրտը երկրորդ քաղաքն է Սերպերու ազգային մասնաւորական կեդրոնը Պելկրատէն ետք, սերպական կեանքը ամէնուրեք աչքի կը զարնէ որդեպէս։

Օտմ. գեղիչանութեան առեն Նիշի մէջ մղուած մեծ արիւնահեղութիւնները, որոնց չրջանին մնացորդն է Նիշի նշանաւոր բերդը, Իբրու Գոլիս—Վիէնա—Բարիզ գիծի գլխաւոր կայարան՝ ունեցած կարեւորութիւնը, Նիշի ներժանկները ուր Աւստրիայէն և Թուրքիայէն հիւանդներ կուգան չարունակ, այս բոլորը կարեւոր դիրք մը առած են հագիւ երեսուն հազար բնակիչ ունեցող այս քաղաքին։

Կայարանէն պանդոկ տանող լայն ճամբան եւրոպական լուսաւորուած՝ առատին ակնարկով Եւրոպական պոդոտայի մը տպաւորութիւնը կը թողու։ փողոցները մաքուր են, չէնքերը գեղջիկ՝ սրոնք պատիւ կը բերեն Սթէֆան Տուշանի սերունդին։

Բայց օտարական քան, ոչ մէկ լեզուի կարելի է հանդիպիլ ամբողջ քաղաքին մէջ։ ամէն կողմ սերպերէն անուններ կը կարդաս։ օրամբարիա (ապարան) Նիօճա պանիա (պանք որ Նիչ) արօքհա (դեղարան) պաճարմա (նպարանոց) եւն., որոնց նշանակութիւնը ամենայն է օտարի մը։ բայց Սերպ ժողովուրդը հատուկ homo-Jène) ժողովուրդ մըն է, ուրիշ ազգեր չկան Սերպիոյ մէջ, որով պէտք չի մնար ուրիշ լեզուի։ ասա ինչ որ արդարացուց իմ օտարի աչքերուս առջեւ, այդ արտաքոց ազգութիւնը։

Այլազեղ ժողովուրդներ չգտնուելով Սերպիոյ մէջ, Սերպ ժողովուրդը ազգերու վրայ ալ գաղափար չունի։ Օթէլ Օրիէնթի գեղեցիկ պատշգը կը ճաչէի։ ճաշ խորոված միս էր։ ճաշի մէջտեղն տեսայ թէ ճաշարանի ծառան քովէս չէր բաժնուեր։

—Կը ներէք, բաւ վերջապէս, կերածնիդ խոզի միս չկարծէք, մեհրաք չընէք։ Զարմացած երեսը նայեցայ, խօսքին իմաստը հասկնալու համար։ անուշտ դիս թեհնել սեռնալուն համար թուրք կարծած էր, ուստի զիս կ'ապահովցնէր թէ կերակուրս խոզի միս չէ։

—Կ'երեւի թէ դիս Թուրք կարծեցիք, ըսի, և կը վստահեցնեմ թէ ասիկա խոզի միս չէ։ ես խոզի միս ալ կուտամ։ քրիստոնեայ եմ ես։ Հայ։

Երմեն բառը լսելով երեսս նայեցաւ։ թերեւս առաջին անգամն էր որ այդ ազգին անունը կ'իմանար, այդ ազգին մէկ անհատը կը տեսնէր իր մթնոլորտին տակ։ խոսեցայ մեր դեղին վրայ երկարօրէն, մեր այլազեղ (hètèrogène) երկրին զանազան ազգերուն վրայ ալ ծանրանալով, որովհետեւ Հայ ազգին գոյութիւնը բացատրելու համար, պէտք էր խօսիլ Ա. իսկեան ազգերուն վրայ ալ, ուշնմարելի թէ բացատրութիւններս կրցած էին օգուտ մը ունենալ, իր Սերպի սահմանափակ մտահոգութեան մէջ նոր ազգի մը գաղափարը ներմուծած ըլլալու օգուտը։

Կէս գիշերուան երկու ժամ մնացած էր, գուրս ելայ պանդոկէն՝ փոքրիկ պտոյտ մը ընելու համար։ մօտակայ արձան մը պարտէզը, սերպական եղանակներ կը նուագէին։ երեսը ամբողջ չպարուած սերպուհի մը, հագիւ քսան տարեկան, իր ձայնով կ'ընկերակցէր, և բազմութիւնը որ գլխաւորաբար երիտասարդ պատերազմ կը բաղկանար, նկատաճայ խօսքեր կ'ուղղէր պչրուհիին։ պահ մը դադրեցաւ երգէլէ, և ոգեալ բոլոր սեղանները պտտիլ, իր նպատակին համար դրամ հաւաքելու։ այն սեղաններէն ուր երիտասարդներ նստած էին, յայտնա խօսքեր կ'ուղղուէին իրեն, որոնց նշանակութիւնը չէի գիտեր, բայց իմաստը կը հասկնայի, իրենց վաւաշ ակնարկը անոր աչքերուն մէջ սեւեռած՝ ուժգնական բառեր կ'ուղղէին։ երգչուհին յանդգնօրէն կը հրճուէր, կարծես կը զրօսնուր, չէր չիկներ, կամ գէթ չէր երեսար չիկնիլ իր արդէն ներկուած երեսով։ իր ամօթի քաջը պատռած էր, ինչպէս թերեւս իր կուսութիւնն ալ։ ընկերութեան ճակատագրային մէկ զոհն էր, այս ալ։ կը մտածէի, դժբաղդ մէկ ձախողուածը՝ որ իր նրբածարիկ կուսութիւնը ամէնուն ապտա դրած էր։ չոր հացի մը համար։

ԶԵՆՈՒՈՐ ՍՈՒՐԻՆԵԱՆ

ՓԱՌԻ ԳԵԶ ԱՍՏՈՒԱՆ

Օճո՛, օճո՛ ջան մրջան։
Ելիր բունեգ, բե դուրպան։
Լուծը կապեմ բո վրգին,
Առար տանիմ մուր-լուսին։

Դեռ բե՛ մեռնիմ Օճան ջան
Շո՛ւտ տա՛ւ մազգաւ իմ մրջան։
Վա՛ռ, ցանե՛, որ ձմեան։
Զրլաեմ նօրի մուրացկան։

Դեռ ուտ տարիր բո՛ մանգաղ,
Հայդ բեզ դուրպան ջան նրկար,
Գաղե՛, գիլե՛, եր առ մաղ։
Մադ ցորեն լից ամբար։

Ջուղտ լան ունիմ, ջուղտ մը եզ։
Փառ բեզ Աստուած փառ բամ բեզ։
Ձմեռ կուգայ նոգ չունիմ։
Փառ բու անուանդ ո՛վ տեր իմ։

ՀՄԱՅԵԱԿ ԱՄԻՐԵԱՆ

ՆՈՐՕՐԻՆԱԿ ՀԱՐՑ ՄԸ

Քահանայի մը կողմէն եղած խոստովանութեան մը յայտնութեան պարագան նոր հարց մը ստեղծեց, որ սակայն, հակառակ «Արեւելքի» առաջադրութեան, անարձագանգ մնալով մաքերը չլուսաբանուեցան։

Այս անգամ որքան քսմնեցուցցուցիչ նոյնքան անօրինակ իրողութիւն մը, հոս գաւառի մը մէկ անկիւնը, կեսսական հարց մը կը ծնի որ կ'արժէ լուրջ ուշադրութեան առարկայ դարձնել իբր ընկերական կեանքի սպառնացող ախտանիշ մը ու եկեղեցական նուիրաբերուած սկզբունքին չարաչար բռնաբարումը։

Իրողութիւնը իր սկզբնական վիճակին մէջ մեզ չահագրգռող բնոյթ մը ունենալէ հետի ըլլալուն՝ իբր հասարակ դէպք մը մենք անկարեւոր համարեցինք տեղեկագրել, բայց այժմ երբ խնդիրը իր վերջաբանին մէջ նոր դոյն մը, մասնայատուկ հանգամանք մը կ'առնու, անհրաժեշտ որ մամուլը քիչ մը զբաղի անով։

Քաղաքիս թաղերէն մէկուն մէջ Գրիգոր Եղիազարեան անունով կազմարար մը-երբեմն բողոքականաց հոգեւոր — 2 տարիներէ ի վեր յարաբերութիւն կը մշակէ 25 տարու աղջկան մը հետ։ ոչ ոք կը տարակուսի պատուելիին այս հաւաքինասէր վարմունքէն, որովհետեւ թաղին մէջ իր վիճակումը ապրող ու հոս հոն Աւետարանի բարոյացուցիչ դասերը ձրիաբար խօսող մէկն էր ան հատուկ ապտաքինով մը, մօտ 40ի։ «չորս զաւակաց հայր, բայց «անքասելի» մեղքի մը պատուղին կազմութիւնը և օրբատօրէ մեծնալը՝ պատճառ կը դառնայ որ մուլթին և լուսթեան մէջ կատարուած այդ սիրեզարթեան վարպետը վեր առնուի նոյն իսկ հեղինակին՝ «արդարաբերը» պատուելիին ձեռքով։ Եղած հաւաստումին ու մանաւանդ մեր առջեւ Պ. Գրիգոր Եղիազարեանի չնական հատարձակութեամբ խոստովանութեան նայելով՝ իբր թէ երբ աղջիկը կը թախանձէ պատուելիին դարմանով մը «գայթակղութեան քարը» մէջտեղէն վերցնելու կ'ընդդիմանայ ու Հին կտակարանէն ինչ ինչ փաստաբերութիւններով կը ջանայ հանողել աղջիկը թէ նորափթիթ կեանք մը չքաղնելու հետամտել ոճրագործութիւն մը պիտի ըլլայ դործուած տնաւոր մեղքին վրայ բարդուելու որուն դիմանալու չափ խիղճ չունի։ լաւ էր Աբդարութեան իմաց տալ ու անոր տնօրինութեան յանձնել իր աղջկան և նորափթիթ կեանքի մը բախտը...

Եւ իրաւամբ աղջիկը այս կերպ հանողէն վերջ՝ անմիջապէս կը դիմէ իր բողոքականաց հովիւին և Առաջնորդական փոխանորդ Տ. Գէորգ Ծ. Վ. Աղանեանի, որոնցմէ սակայն որեւէ կերպով յուսադրուած չըլլալուն աւելի յարմար կը դատէ դիմել կառավարութեան բնականաբար ուրիշ կարգադրութիւն չէր մնար ընել բայց եթէ անմիջապէս հերքակալել Գրիգոր Եղիազարեանը և թէ աղջիկը ու հարցաքննել երկար բարակ՝ պէտք եղած պատիժը անմիջական տնօրինելու։ Որչափ մեծ եղաւ հասարակութեան զարմանքը երբ սակայն տեսաւ որ միւս օրը պատուելին կարդ մը դիրքեր ձեռքը սարդոպական գործ մը տեսնելու փութկոտութեամբ փողոցէն կ'անցնի դոհ եւ երախտագիտութեան արժանի գործ մը տեսնողի գոհունակութեամբ ճառագայթաթաք դէմքով։ Հարց ու փորձ, հոս հոն, և ահա իրողութիւնը մերկապարանոց կ'ըլլայ և կը հակադրի որ կառավարութիւնը որեւէ հիմնական փաստ չգտնար ձեռք բերել բանտարկելու, որովհետեւ աղջիկը կ'ըսէ թէ բուն իսկ ինքը թախանձած, բռնացած է ինչ ինչ սպառնալիքներով իրեն հետ յարաբերութիւն մշակելու, և որովհետեւ պատուելին կառավարութեան առաջքան սիրալիր վերաբերում մը ունեցած էին Լեւոն և իր մայրը իրենց հետ։

—Վաղը ամէն բան պիտի կ'ըլլայ, վճռեց վերջապէս։

Դուկաս էֆէնտին ալ իր կնոջը չափ մասնակցութեան մասնուած էր, բայց իբրեւ երիկամարդ աւելի պաղարիւն ու կրօնվէր, փոխանակ անձնութեան մասնուելու, կռիւի կը պատրաստուէր, յաղթահարելու համար թշնամին, եթէ յարձակում գործէր։

—Եթէ իմանամ որ աս գործին մէջ քիթերնին խօթել կ'ուզեն կոր, իրաւ որ բոլոր փիսուբիլնին մէջտեղ կը հանեմ, յայտարարեց Դուկաս էֆէնտի իր կնոջ երբ առաուն կրկին խօսք բացուեցաւ Աբգար էֆէնտիի և իր աղջկան մասին։

Բայց այս ժարտարուն սպառնալիքը կարող չեղաւ մեղմել կամ հանդարտեցնել կնոջը մտահանութիւնները, որովհետեւ տիկին Թագուհի կը զգար որ եթէ զիրար աղարաթելով պիտի պայքար մղէին, Սըմսարեանենց ձեռքն ալ բաւական զօրաւոր զէնքեր կար իրենց դէմ գործածելու համար։ Երկու ընտանիքները մտերիմ յարաբերութիւններ կը մշակէին իրարու հետ, գրեթէ ընտանեբար կը տեսնուէին տարիներէ ի վեր, հետեւաբար զիրար ազէկ կը ճանչնային... աւելի լաւ էր որ խնդիրը այդ տեղուանքը չիգար և տոր լաւագոյն միջոցն էր անմիջապէս նշանուելը և հարսնիքը ընել լմնցնել, առանց սիրոց տալու որ ուրիշներ մրցակից հանդիսանան։*

ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (6)

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

(ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԲԱՐԲԵՐ)

ՀԵՂԻՆԱԿ՝

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԴԼՈՒԽ ԵՐԿՐՈՐԴ

—Տիկին Զատիկեանը այդ մութս Լեւոնին մայրը կը ճանչնայ եղեր, այցելութեան գացեր է, մէջ մտաւ Հերմինէ։

— Այո՛, հաստատեց Աբգար էֆէնտի, և անոր ըսեր է որ տղան կարգելու համար Պոլիս եկեր են։

Հարուածը աւելի ուժգին կերպով ինչաւ այդ անգամ։ Դուկաս էֆէնտի պարզապէս գող ելած էր, բայց ինչաց իր հանդարտութիւնը չկորսնցնել։

— Այդ պառաւները բոլոր այդպէս են, միշտ տղային կարգելու խորհուրդներ ունին, ես մանչուն հետ քանի մը անգամ տեսնուեցայ, ատանկ բան մը չըսաւ...։

Ցեռոյ պահ մը լռելէ ետքը աւելցուց։

— Արդէն ո՞ր չնորհքով ընտանիք կը հանէ անմիջապէս իր աղջիկը կուսայ անծանօթ մէկու մը, նայինք իրաւունէ հարցնէ հարցնէ, ի՛նչ տեսակ մարդ է, բարոյական ունի՞... այդչափ տարի Բարիզ ապրեր է, օ՛վ գիտէ ինչպէս կեանք անցուցեր է,... կարելի է հիւանդութիւն մը ունի։

Կանիկեանին ու անկէ ետքն ալ կուգայ հոս մանչը տալու որպէս զի ձեռքէն չառնենք... ատ վարկութիւնները ինձի չկրնար կլեցնել, ես իրմէ առաջ տեղեկութիւններ առի այդ Լեւոնին վրայ, հիմասի պէս ազայ է եղեր, բոլոր ճանչցողները գովեստը կ'ընեն կոր, տասը տարուան մէջ 30-40 հազար ոսկի չեներ է...։

— Քառասուն հազար ոսկի, գոչեց Հերմինէ իր աղուոր աչքերը խոշոր խոշոր բացած։

— Հապա՛, ամիսը 8-10 հազար ֆրանք կը չահի եղեր... բարոյական, պատիւ կը փնտռէ եղեր, չարունակեց Աբգար էֆէնտի, իրենք չատ ունին չբաւեր կոր, ուրիշներուն վրայ ալ կը փնտռեն կոր, ըսելիք չատ բաներ կան, բայց ինչ որ է...

Նոր ծանօթի մը գալուստը վերջ դրաւ հայր ու աղջկան խօսակցութեան։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԴԼՈՒԽ

Հետեւեալ օրը, երկուշաբթի, Դուկաս էֆէնտի գործէն չգնաց, վճռական այցելութեան օրն էր և թէեւ կէսօրէն ետքը պիտի երթային Գրիթոլ պանդոկը, բայց ինքզուզոր որ առտուրնէ տունը գանուի ամէն մանրամասնութիւններուն անձամբ հսկելու համար։

— Շիտակ է, դիտել տուաւ Աբգար էֆէնտի։

Դուկաս էֆէնտի իր խօսակցին այս հաստատումէն քաջալերուած՝ երկար տեսութիւն մը ըրաւ օտար երկիրներէ եկող անճանաչ երիտասարդներու աղջիկ տալու վտանգներու մասին։ Բաւ թէ անոնց մէջ լաճախ բախտախնդիր, խարեբաներ կը գտնուին որ իբրեւ հարուստ ներկայանալով կ'ուզեն վարպետութեամբ հարուստ որո մը ձեռք ձգել։

— Ես չիտակը, եղբակցուց, մինչեւ որ երիտասարդի մը ընտանիքը, պատիւը, բարոյականը տեղն ի տեղոյ չճանչնամ աղջիկ չեմ տար իրեն, կ'ուզէ նէ՛ հարիւր հազար ոսկի ունենայ... փարան կարեւորութիւն չունի, մարդս պատիւ, բարոյական ունենալու է։

— Շատ ճշմարիտ կը խօսիս, կրկնեց Աբգար էֆէնտի։

Խօսակցութիւնը քիչ մրն ալ տեւեց, յետոյ Դուկաս էֆէնտի «մնաք բարով» բաւ և տեղեցաւ, խորհելով թէ վտանգին առաջքը յաջողած էր առնելու։

Երբ հայր ու աղջիկ առանձին մնացին՝ Աբգար էֆէնտի բաւ Հերմինէի։

— Կը տեսնես կեղծաւորը, երկու ժամ առաջ Ռոզիկը աղջիկասի կը հանէ Լեւոն

Աբգար էֆէնտիի հետ իր տեսակցութենէն ի վեր չատ ջղագրգիռ վիճակ մը ունէր։ Գիշերը իրենց խօսակցութիւնը մանրամասնօրէն պատմած էր կնոջը որ ինքն ալ գող ելած էր այդ անակնկալ մրցակիցէն։ Հերմինէ ապահովապէս չատ աւելի գեղեցիկ էր քան թէ իրենց աղջիկը, թէեւ անկէ մէկ քանի տարու մեծ, բայց ատոր կրթութիւնը Սէօռերու վարժարանը առած ըլլալով ֆրանսերէն չատ լաւ կը խօսէին և աւելի բարիզեան հով մը ունէր, մանաւանդ որ իր ծնողքին հետ Եւրոպա ճամբորդած և մէկ քանի ամիս Բարիզ անցուցած էր։ Իսկ իրենց Ռոզիկը աւելի անգրիերէնի մէջ քաջ էր։ Այս մանրամասնութիւնները ծանրակշիռ հանմասութիւններ կ'առնէին իրենց մտքին մէջ։ Ու, յետոյ, Աբգար Սմսարեան աւելի հարուստ էր, աղջիկ մը և մանչ մը միայն ունէր և կրնար, ի պահանջել հարկին, 7-8 հազար ոսկի դրամագիտ տալ աղջկանը։

Խ՛ղճ Թագուհի հանդիսին քունը չտարաւ մինչեւ առաւ։

Արդեօք անո՛նք ալ իրենց աղջիկը Լեւոնին տալու կ'աշխատին, կը մտածէր, արդեօք արդէն աղջիկնին ցոյց տուած են... բայց այն ատեն ինչո՞ւ համար այնքան սիրալիր վերաբերում մը ունեցած էին Լեւոն և իր մայրը իրենց հետ։

— Վաղը ամէն բան պիտի կ'ըլլայ, վճռեց վերջապէս։

Դուկաս էֆէնտին ալ իր կնոջը չափ մասնակցութեան մասնուած էր, բայց իբրեւ երիկամարդ աւելի պաղարիւն ու կրօնվէր, փոխանակ անձնութեան մասնուելու, կռիւի կը պատրաստուէր, յաղթահարելու համար թշնամին, եթէ յարձակում գործէր։

—Եթէ իմանամ որ աս գործին մէջ քիթերնին խօթել կ'ուզեն կոր, իրաւ որ բոլոր փիսուբիլնին մէջտեղ կը հանեմ, յայտարարեց Դուկաս էֆէնտի իր կնոջ երբ առաուն կրկին խօսք բացուեցաւ Աբգար էֆէնտիի և իր աղջկան մասին։

Բայց այս ժարտարուն սպառնալիքը կարող չեղաւ մեղմել կամ հանդարտեցնել կնոջը մտահանութիւնները, որովհետեւ տիկին Թագուհի կը զգար որ եթէ զիրար աղարաթելով պիտի պայքար մղէին, Սըմսարեաններուն ձեռքն ալ բաւական զօրաւոր զէնքեր կար իրենց դէմ գործածելու համար։ Երկու ընտանիքները մտերիմ յարաբերութիւններ կը մշակէին իրարու հետ, գրեթէ ընտանեբար կը տեսնուէին տարիներէ ի վեր, հետեւաբար զիրար ազէկ կը ճանչնային... աւելի լաւ էր որ խնդիրը այդ տեղուանքը չիգար և տոր լաւագոյն միջոցն էր անմիջապէս նշանուելը և հարսնիքը ընել լմնցնել, առանց սիրոց տալու որ ուրիշներ մրցակից հանդիսանան։

ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ

նորդութեան վրայ խոստացած է դայն կնութեան առնել...

Ու հիմա երբեմն աղջիկը պատուելին տունն է և պատուելին ալ իր գործուն գլուխը, չենք գիտեր թէ ըլլայ բողոքականաց հովիւ Դաւիթ փաղչեան, ըլլայ Գէորգ Ծ. վրդ. Սալանեան ի՛նչ կը խորհին ընել այս դայթակղեցուցիչ և անհանդուրժելի եղերա-ողբերգութեան հեղինակներուն։ Պէ՞տք էր մինչեւ հիմա հերքել, ոեւէ է կարդադրութիւն ընելով ժողովուրդին տրամադրութիւնները հանդարտեցնելու։

Շեւաբեցուցիչ երկայրաբանութեան մը առջեւ կը գտնենք մենք զմեզ— Քաղաքական օրէնքը կը հարկադրէ ու պատուելին թէ աղջիկը կը փափաքին ամուսնութիւն կնքել, մինչ եկեղեցական օրէնքը կ'արգիլէ բազմակնութիւնը, երկու արգահատելիները՝ բաժնելով թողուլ իրենց ճակատագրին առանց հիմնական կարգադրութեան վերքը ծածկել է, թողուլ որ անպսակ ապրին անոնք՝ օրինաւոր կնոջ դժբախտութեան, թշուառացման եւ թերեւս անբարոյականացման պատճառ ըլլալ կը նշանակէ բացարձակապէս։

Ի՞նչ ըլլայ ուրեմն։

ՀՕՀԱՐԱՊ-ԵԱՒՕՆ

ԲԱՌ ՄԸՆ ԱԼ

Արեւելքի 7382 թուով հրատարակուած մը յօդուածին իբր յետ գրութեան, թող ներուի մեզի արտատպել բառ մը ալ։ Իմաստ պիտի ունենայ՝ Սրբազան Պատրիարքի նախագահութեամբ՝ հաստատած ժողովը. չատերու փափաքն էր ասի կամ ասոր պէս բանի մը գոյութեանը, որուն պերճախօս աղճատագոն ու թարգմանը եղաւ համարելին երօս։ Հիմա ուրիշ բան մը ալ ունինք ըսելու և որ կը յուսանք թէ ժողովին անդամներուն չատերուն ուշադրութենէն չպիտի վրիպի։ Եթէ եկեղեցիները բանաք քաղաքական, ուսումնական միթինկերու և գօնֆերանսներու համար, ի հարկէ չպիտի մերժէք օտարներու ալ մուտքը այդ մի միակ զուտ ազգային և կրօնական հաստատութեան սեմէն ներս. արդ՝ խեղացութիւն է հրատիրել մեզ չնմնցող օտարները որ գան ինդան ու ծանակեն մեր զուտ կրօնական ազգային սրբութիւնները։ Ինչէն չատ նախկինէ։

ԽՍՐՈՎ.

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիոյ գահաժառանգը, որ վերջերս Բէօնիկսպէրկի համալսարանին պատակալ տօրէն կարգուած է, Բէօնիկսպէրկ երթալով պաշտօնապէս ներկայ եղաւ ընդունելութեան է իր պաշտօնին տիտղոսները և նշանները։ Այս առթիւ արտասանած է ճառ մը, ուր ազգային դաստիարակութեան յայտագիր մը գծած է ուսուցիչներու համար. «Ցոյց տուէք մեզի, ըսած է իշխանը, այն ճամբան, զոր գերման ժողովուրդը պարտի հետեւիլ, դրաւելու համար միւս ազգերուն մէջ այն տեղը, որուն իրաւունք կուտայ նա միջոցներու և մտաւորական կրթութիւն։ Մեր համար՝ մեզի անօգուտ է ճանչնալ մեր երկրին ակարութիւնները և թերութիւնները, որովհետեւ այս ծանօթութիւնը չափազանց դիւրաւ մեզ կ'առաջնորդէ դժգոհութեան և ամուլ քննադատութեան մը կը մղէ։ Ինչ որ ձեզ կոչուցանեմ՝ հաստատումն է մեր գերման ազգայնութեան յատկանիշին, ընդդէմ միջազգայնական ձգտումներուն, որոնք կը սպառնան մեր ազգային առաջնորդութիւնը ջնջելու։» Գահաժառանգ իշխանը քիչ անգամ ճառ կը իսօսի և չատ բնական է որ գերման մամուլը այս ճարտարասանական փոքրերուն մէջ փնտռէ Գերմանիոյ ապագայ վեհապետին առաջնորդող գաղափարներուն վրայ նշաններ։ Պէրլիներ Թակեպլաք դիտել կուտայ թէ կայսերազուն իշխանը իր մասնումը տրայայտոր համար որ ընդգրած է հանապերման մասուլին հոգմէ ամէն օր կրկնուած բանաձեւները։ Լաւ կանապէս գերման յատութեանց ակարկող նախադասութիւնները և գերման ազգին իսկատիպ նկարագրին հաստատումը կրնային Թէկլիխտ ԲուՆscաուի, Բսսրի, կամ Տեօյչ Թակեա Զայթունկի մը խմբագրին կողմէն կրնային գրուիլ։ Նշանակալից պատանի մրն է այս, օրմէ պերլինեան ազատական թերթը եզրակացութիւններ կը քաղէ այն գաղափարներուն վրայ, որոնք կը տիրեն գահաժառանգ իշխանին չրջապատին մէջ և որոնք բնական կերպով կ'ազդեն իր ասելիքներուն վրայ։ Պէրլիներ Թակեպլաք ասէից զատ բացատրութիւններ կը պահանջէ «միջազգայնական ձգտումներու մասին, որոնք, գահաժառանգ իշխանին համեմատ, կսպառնան գերման ցեղին յատկանշական գիծերը ջնջել։ «Մինչ կը հանկայ առով, կ'ըսէ թերթը։ Ընկերվարական ռամկապետութիւնն է որ աչքի առնուն։ Բայց ընկերվարական ռամկապետութեան միջազգայնացումը քաղաքական ընութիւն ունի ու ոչինչ լրած է մեր ցեղային յատկութիւնները ջնջելու համար։ Արդեօք գահաժառանգ իշխանը կուզէ քննկրէներու միջազգայնականութեանց նորաձեւութեան և արուեստի վրայ խօսի։ Չենք կարծեր։ Գահաժառանգը որ ամէն մարդու համակիր է, լաւ պիտի ընէր չանալու, որովհետեւ գերման ցեղին մէկ առանձնայատկութիւնն է իմաստ փնտռել հոն ուր ուրիշներ բառեր միայն կը տեսնեն։»

ՀԱՄԻԱԼԱՄՈՒԹԻՒՆԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Այս վերջին տասներեք, կ'ըսէ Օսմ. Լոյսի Բեդերսպուրկի թղթակիցը, ռուս հանրային կարծիքը ծայրայեղ ջղայնութիւն մը ցոյց տուած է և ամէն ինչ որ կապ ունի իսլամական գաղափարին զարթնումին հետ՝ կասկածելի կը դառնայ։ Նոյնիսկ Միւնիխի իսլամական ցուցահանդէսը ռուսական դիւրազգածութիւնները արթնցնելու յատկութիւն ունեցած է։ Պաշտօնաթերթը, Ռուսկա, կը գանգատի Ռուսիոյ սպառնացող համիսլամութեան դէմ։ Երեւուն միլիոն մահմէտականները ռուսական պետութեան դէմ գրգռուած են օտարդպատակներու կողմէ։ Ռուսիոյ արեւելեան մասին մէջ՝ մահմետականներուն դէմ հակառակ չարժում մը կը դիտուի։ Միւս ռուս թերթերը աւելի հեռուն կ'երթան դեռ։ Եթէ պէտք է հաւատալ իրենց՝ հասիսլամութիւնը կը սպառնայ երեք մեծ պետութեանց ամբողջութեան։ Ռուսիա, Անգլիա և Ֆրանսա։ Համիսլամութիւնը Գերմանիոյ ազդեցութիւնը կը գտնէ։ Միւնիխի ցուցահանդէսը մէկն է այն միջոցներէն, զորս Գերմանիա կը գործածէ իսլամական աշխարհը իր քանէն արթնցնելու և չարժման վիճակի մէջ դնելու համար։ Ռուսիոյ Սենանիյէ չի կրնար մտնալ այն ճամբորդութիւնը զոր Հիլմի փաշա կատարեց Ռուսիոյ մահմէտական մասին մէջ։ Այդ թերթը Հիլմի փաշան կը նախատէ, ամէն կերպով, զանիկա քաղաքական էնթրիկան մը կը կոչէ, որ Ռուսիա գացած է թշնամական դիտումներով և որուն ուղեւորութիւնը սպառնալիք մը եղած է Զարին կայսրութեան ամբողջութեանը համար։ Այս պայմաններուն մէջ, կ'ըսէ, պէտք է որ ռուսական կառավարութիւնը չափազանց զգուշանայ մահմետական բանակութենէն։ Ինչո՞ւ համար մահմետականներէն զինուորական ուրբ պիտի պահանջէի, փոխանակ զանոնք ընդունելու ռուսական բանակին մէջ, որուն կարգապահական ոգին կը խանգարեն։ Եթէ համիսլամական բրօքանտը չարուեցաւ՝ մահմետականներու մուտքը ռուսական բանակին մէջ ծանր վտանգ մը է Ռուսիոյ ապահովութեանը համար։ Հետեւաբար՝ պէտք է մահմէտականները զինուորական ծառայութենէ ազատ կացուցանել։

ՆԵՐՔԻՆ ԼԵԱՆԸՔԸ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ, ԵՒ ՕՍՄԱՆԱՏԱՆ

Սեպտեմբերի լրագիր մը Աթէնքէն լուր առած է թէ յունական չրջանակներուն մէջ ստոյգ կը նկատեն Թուրքիոյ ու Օսմանատանի միջեւ պատերազմ մը։ Պատերազմական նախարարը տեղւոյն կերպով կ'աշխատի, զինուորական պատրաստութիւնները լրացնելու համար։ Այս օրերս ծովի ճամբով Թեսալիա ղրկուած են մեծաքանակ ռազմամթերք։ Բանակցութիւններ կը կատարուին Քրէօզէյի հետ, քանի մը միլիոն փամփուշտ ապպարելու համար, քիչ առեղէն յանձնելի։ Հոլլէնտ մամուլը, կառավարութեան խիստ հրամաններուն մնալով, ոեւէ բան չի գրեր զինուորական պատրաստութեանց մասին։ Սակայն Աթէնքէն և Թեսալիայէն հասած ուղեւորները կը վկայեն թէ զինուորական պատրաստութիւնները փութով առաջ կը տարուին։

*** Արտաքին գործոց նախարարութիւնը հեռագրով տեղեկութիւն առաւ թէ Պ. Վէնիզէլոս ընդունած է իր ընտրութիւնը իբր անդամ Թէսաղոնիկեցոյ փոխանական ժողովին, հրաժարելով Կրէտէի մէջ ունեցած պաշտօնէն։ Այդ մասին նախարարական խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ առջի օր։ Կառավարութիւնը որոշած է պաշտպան տերութեանց դիմելով յիշեցնել այն խոստումը, որով անոնք պիտի ընդդիմանային Կրետացիներու երեսփ. ընտրութեան։ Կառավարութիւնը պիտի մատնանշէ այն հեռեւանքները որոնք կրնան առաջ գալ եթէ օսմ. հդտաքանները մասնակցին Թեսալոնիկի երեսփ. ժողովին առանց ստանալու օսմ. կառավարութեան հաւանութիւնը։

*** Ատենիէի մէջ կատարուած ընտրութեանց վերջնական արդիւնքը սա եղած է. 24 ժողովրդական, 16 Բալիս-թէսթոքիս կուսակցութենէն, 4 Կրետացի։ Ընտրուած ամբողջ երեսփոխանները սա դասակարգութեան կը բաժնուին. Բալիս-թէսթոքիսի կուսակցութենէն՝ 184, Մավրոմիխալիսի կուսակցութենէն 40, անկախ՝ 135։

*** Հանիպելն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ հարիւր քսան իսլամ ընտանիքներ կը պատրաստուին կղզին հեռանալու։ Կը նախընտրեն Իզմիրի նահանգին մէջ հաստատուիլ։ Շատ մը կրեռացի հայրենասէրներ ջանք կ'ընեն այդ գաղթը արգիլելու։

*** Հելլէնական դեսպան Պ. Կրիեարիս, առջի առտու, արտաքին գործոց նախարարին ընակարանը երթալով, իր կառավարութենէն ստացած հրահանգին համաձայն, բողոքեց Տրիպոլոյ մէջ պատահած միջադէպին դէմ։ Իրիթի փաշա խօսեցաւ քննութիւն կատարել։ Այդ միջադէպը պատահած է սա պարագաներուն մէջ. Տրիպոլոյ եղերքէն անծանօթներ հրաշէն պարպած են այն կողմերը ապուն պատցող յոյն ձկնորսներուն դէմ, որոնց վրայ կը հսկէր հելլենական փոխդրանաւ մը։

ԲԱԹԱՆԹԻ ՏՈՒՐԸԸ

Հին դաշնագիրներու տրամադրութեանց հակառակ, օտարներուն պարտքերուն մասին նախարար Ճէվիտ պէյ Եւրոպա ուղեւորութեան միջոցին երցած է մեծ տերութեանց հաւանութիւնը ձեռք բերել։ Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարները յայտարարած են թէ օսմ. կառավարութիւնը իրաւունք ունի բաթանթի տուրք գանձելու օտարահպատակներէն։ Այդ նախարարները խոստացած են որ նպաստաւոր ընդունելութիւն մը պիտի ըլլայ այն պաշտօնական դիմումին զոր օսմ. կառավարութիւնը պիտի կատարէ։ Աւստրիա-Հունգարիա արդէն իսկ իր հաւանութիւնը յայտնած է։ Ակներեւ է թէ Ռուսիա և Իտալիա ալ պիտի հաւանին։ Ճէվիտ պէյ բաթանթի նոր օրէնք մը պիտի պատրաստէ։ Հագեզ փաշայի վերադարձին յետոյ, պաշտօնական դիւժում պիտի ըլլայ մեծ տերութեանց և Խորհրդարանին պիտի ներկայացուի բաթանթի նոր օրինագիծ մը։ Նոր օրէնքը պիտի գործադրուի յառաջիկայ մարտ ամսէն սկսեալ։ Ցոյս կայ թէ բաթանթի տուրքի հասոյթը որ 390000 ոսկիի կը հասնի հիմա, մէկ միլիոն ոսկիի պիտի բարձրանայ այն ատեն։

ՆՈՐ ԴԱՆԴԱՂՈՒՄՈՎԸ

Թուրք թերթ մը կ'իմանայ թէ ելմրասական նախարարութիւնն առաջարկած է գանձատոմսեր չրջաբերութեան հանելու։ Մինչեւ հիմա եղեամական նախարարութիւնը մէկ միլիոն ոսկիի գանձատոմս հրապարակ հանած է, մինչ Հորդորդարանին կոչէ արտօնուած է 3 միլիոն ոսկիի գանձատոմսեր չրջաբերութեան հանելու։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՁԱՄՐՈՒՂՆԵՐԸ

Թուրք լրագիրներու ըսելին նայելով, անգլիական կառավարութիւնը նկատի առած է օսմ. կառավարութեան արքունիքները այն մարքատուրքի մասին, որուն ենթակայ են Իզմիրի չամիչները Անգլիա ներմուծուած ատեն։ Թրքական չամիչներուն 100 քիլոյին համար 5 շիլին մաքսատուրք կը վճարուի Անգլիոյ մէջ, իսկ յունական չամիչներէն 2 շիլին կը գանձուի։

ՕՍՄԱՆԱՑ ԽՆԴԻՐԸ

Սինոդի անդամ մետրոպոլիտ մը սա յայտարարութիւնը ըրած Օսմանիքեր Լոյսի մէջ խմբագրին.—« Օսմանեան կառավարութիւնը, իր ընթացքովը, կ'ուզէ գործը ծայրայեղութեան մղել։ Քանիցս ըսուեցաւ թէ Ցէնէրի Պարիարքարանը իրաւունք չունի Ազգ. ժողով գումարելու։ Այդ պարագան բոլորովին սխալ է, որովհետեւ առաջին անգամ չէր որ Ցէնէրի եկեղեցին նոյն գումարումը կատարելու հարկին տակ կը գտնուի։ Արդէն 1878ին ուրիշ ժողով մը գումարեցինք. Պարիարքարանի կանոնագրին վերաքննութեանը համար։ Նոյն թուականէն առաջ ալ Պարիարքարանը այս կարգի միջոցներու դիմեց։ Ուրեմն պատճառ մը չեմ գտներ կառավարութեան համանման որոշումի մը նկեղեցիին հանդէպ։ Կառավարութեան ուրիշ մէկ արարքը, որ մեզ քաջալերելու հանգամանքը չունի, կը կայանայ Ազգ. ժողովին հնաց ընարուած պատգամաւորները ձերբակալուելուն և Պատերազմական Ատեանին առջեւ զրկուելուն մէջ։ Ներքին գործոց նախարարը այս կարգի իրաւունք մը չունի։ Կրնամ վստահացնել ձեզ թէ կառավարութեան բոլոր ձեռնարկները և որոշումները, Ազգ. ժողովին գումարմանը մասին, մեզ բնաւ չպիտի կասեցնեն մեր նպատակին հետապնդմանը մէջ։ Պարիարքարանը, այսպէս գործելով, կը հաւատայ թէ իրաւունք ունի։ Ատոր համար է որ պիտի չընկրկի և բոլոր այս իրողութիւնները նկատողութեան պիտի չառնէ։ Այսօր գրուեցաւ թէ ազգային ուսումնական մասգիր ընկերակցութեամբ, մօտերս Մարտիրոս Նահանգեանը պիտի երթայ, կարգ մը բանակցութիւններ ընելու համար Ալպանացիներուն և Ալպանիոյ վրայ։ Գուլգարական քօմիտէն ալ նմանօրինակ ձեռնարկ մը պիտի ընէ։»

ՎԱՆԵՑԻ ՄԸ ՊԱՇՏՕՊՈՒՄԸ

Ակէ առաջ գրած էինք Այնտրոպի մէկ մենատանն՝ Վաճառքեան վանքին պաշարման վրայ օսմ. զինուորներուն կողմէ։ Բարիս հեռաւեալ կերպով կը պատմէ այդ միջադէպը. — Օգոստոս 14ին, երբեք ոսոխիկան-զինուորներ, որոնք վանքին մօտ գտնուող անատներուն մէջ պահակութիւն կ'ընէին, վանքի անտառապատին խրթիթը երթալով երկու պատանիներ տեսան։ Այդ միջոցին վանքին մէկ ուրիշ պատանին հասաւ, բայց ոստիկան-զինուորները խրթիթին մէջ տեսնելուն պէս, խոյս տուաւ։ Ոստիկան-զինուորները կասկածելով որ հրաւակ մրն էր այդ մարդը, աղղարարեցին որ կանգնուէ։ Փախստականը հնազանդած չէլլալով, ոստիկան զինուորները հրաշէն պարպեցին պատանիին վրայ, առանց վիրաւորելու։ Խրթիթը կնքելէ յետոյ, ոստիկան-զինուորները տեղական իշխանութեանց իմաց տուին դէպքը։ Յաջորդ օրը, գայմագամը, ոստիկան զինուորներու ընկերակցութեամբ, վանք երթալով, խուզարկութիւն մը ըրաւ խրթիթին մէջ, բայց կասկածելի բան մը չգտաւ։

ԸՆՏՐԱՆԱՆ ՆՈՐ ՕՐԻՆՔ

Սելանիկի Բուսմիլի թերթին գրագիր մը գրեց. «Կ'իմանանք թէ նախարարաց Խորհուրդին մէկ որոշումով, Պեռատան Խորհուրդին օրէնդիր ելիքին պաշտօն յանձնուած է նոր օրէնք մը պատրաստել երեսփ. ընտրութեանց մասին։ Մրագիրը յօրինուած է մէկ քանի օրվն խորհրդակցութեան առարկայ պիտի ըլլայ։ Նոյն ծրագրին համաձայն, ընտրողները առնուազն 25 տարեկան պէտք է ըլլան։ Զինուորական հրամանատարները և սպաները չեն կրնար ընտրուիլ։ Երեսփոխան մը ընտրուելու համար պէտք է հինգ տարի բնակութիւն հաստատած ըլլայ ընտրուած տեղը։ Տուրք վճարողները կրնան ընտրելի ըլլալ։ Ընտրական ալ նոր օրէնքը Խորհրդարանի Գ. Նստաշրջանին մէջ վիճաբանութեան պիտի են. թարկուի։»

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Սուլթանը Իթալիան պիտի ուղեւորի բամազանի պարամէն յետոյ։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

Իբրահիմ-էլ Օսմանի արաբական թերթը սա տեղեկութիւնները կուտայ Լիբանանի միջադէպերուն վրայ։ Պէսրաի և Մէքսրուի ցեղերուն միջեւ տիրող թշնամութիւնը ու տաելութիւնը վերջերս բարեկամական հանգամանք մը ստացած է։ Այդ երկու ցեղերը իրարու հետ կը մրցին շաբաթէ մը է վեր։ Կռուութիւնը չտածանը է։ Մեռեալներուն և վիրաւորեալներուն թիւը յայտնի չէ։ Լիբանանէն հասած լուրերուն նայելով, ամէն օր նոր միջադէպ մը կը պատահի։

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԸ

Մայրաքաղաքս հաստատուած օտար դիւանագէտ մը սա յայտարարութիւնները ըրած է Աթէնքի թերթի մը թղթակցին.— Թուրքերը յաջողած են իրենց բանակը կազմակերպել ապշեցուցիչ կերպով։ Եթէ երրեք երկու տարի միջադէպեր չպատահին, օսմ. բանակը մինչեւ այն ատեն իր զարգացման գագաթնակէտը պիտի հասնի։ Թուրքիոյ զինուորական յառաջդիմութիւնները բարեգուակ են և պարզապէս կառավարութիւններ պէտք է լրջօրէն նկատի առնեն այդ բանը։

ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ԶԻՆԱԹԱՓՈՒԹԻՒՆԸ

Մանաստիրէն կը հեռագրեն թէ նախկին պատրաստութիւններ կը կատարուին՝ Մանաստիրի սահմանը զինաթափ ընելու համար։ Սպաներէ և քաղաքային պաշտօնատարներէ բաղկացած խան յանձնախումբեր կազմուած են։ Քսանորիի մէջ զինաթափութիւնը աւարտած է։ Ելիպասանի մէջ մօտերս պիտի ձեռնարկուի զինաթափութեան։ Տեղւոյն ալպանիացի երեւելիները անգլիական հիւպատոսէն խնդրած են քաղաքը գտնուիլ, զորքերը հոն հասած ատեն։

ՆՈՐ ԵՐԵՍԱԳՈՒՊԻ

Օսմ. դրամատէրներու խմբակ մը մեծնաշորհ խնդրած է Պիզայի, Տարանտէլի, Էմբէմիթի եւ Այվալրգի միջեւ երկաթուղի դիծը կը տեղաւորէր մեծ ճշդութեամբ, իբր թէ ձեռքովը հոն դրած ըլլար։

«Իրիկուն մը, արդարեւ, դայլ մը դուրս ելաւ եղեւիններու անտառէն, ուր երկու երիտասարդները կենալու սովորութիւն ունէին. դայլը հաղիւ տասը քայլ յառաջացած, դաշտագեղեցիին մէջ դեռ ան փռուեցաւ դիտապատ։

«Վանքա, այդ հիանալի նշանաձգութեան վրայ նայարտ, ուսը առնելով դայլը, ագարակ տարաւ։

«Բոլոր այդ բաներով Լուիզի համբաւ հնուած էր ագարակին չրջակաները. գեղացոյց մարդը, ո՛ւր ալ գտնուի, հիացողներու հոյլ մը կը ստեղծէ իր չուրջը։ Մինչեւ տասը մղոն, չրջականներուն մէջ, այդ հովիւը կը նկատուէր իրր ամենէն ճարտար, զօրաւոր ու կարիճ fօնդարինոն. միւս կողմէ Թէրէզան, աւելի ընդարձակ չրջանակի մը մէջ, Սապինի ամենէն գեղանի աղջիկներէն մէկը կը համարուէր. օ՛չ ոք կը մտածերէր սիրային բառ մը ուղղել անոր, որովհետեւ գիտէին թէ Վանքայի կողմէ կը սիրուէր ան։

«Սակայն երկու բարեկամները իրարու չէին յայտնած իրենց սէրը։ Իրարու քով ճամբայ էին երկու ծառերու պէս, որոնց արմատները հողին մէջ իրարու կը խառնուին, ոստերը՝ օդին մէջ և բոյրերը՝ երկնքի մէջ. բայց իրար տեսնելու միեւնոյն փափաքը կը զգային, և այդ փափաքը պէտք մը դարձած էր, այնպէս որ պիտի նախընտրէին մեռնիլ, քան թէ մէկ օր իրարմէ հեռու մնալ։

«Թէրէզա տասնվեց տարու էր, իսկ Վանքա՝ տասնութսնոցը։

«Այդ միջոցին շատ կը խօսուէր աւազակխումբի մը վրայ, որ Լէբինի լեռներուն մէջ կը կազմակերպուէր։ Աւազակութիւնը արմատապէս բնաջինջ չէ եղած Հռոմի չրջականները։ Երբեմն աւազակապետէր կը պակսին, բայց երբ պետ մը ներկայանայ, հաղուագէպ է որ խումբ չգտնուի։

«Նշանաւոր Բաքումէթօ, Ապրուցցէի մէջ ծնեալ դրուած, Նաբոլիի թագաւորութենէն վտարուած, ուր ճչմարտ կռիւ մը մղած էր, Կարինկիանոյէն անցնելով Մանֆրէտի պէս, Ամաղինէի եղերքներուն վրայ կ'ապաստանէր, Սոնինոյի ու Եուբէրնոյի միջեւ։

«Բաքումէթօ խումբ կազմակերպելով կը զբաղէր և Տէչէզարիսի ու կասքարոնէի հետքերուն վրայէն յառաջանալով, կը յուսար ընդհուպ գերազանցել զայն։ Բալէաթրինայէն, Ֆրասքաթիէն և Բամբինարայէն քանի մը երիտասարդներ անհետացան։ Նախ մահուդութիւն ընեն բաժազան [illegible]։ Անոնք որ իրենց ծոմը տարեն, խիստ պատիժներու պիտի ենթարկուին։

ԳԱՐԱՌԻՇՕՑԻ ՆՈՐ ԿԱՄՈՒՐՋԸ

Նոր կամուրջը Գարաքէօյի արդի կամուրջին տեղը պիտի հաստատուի։ Ոսկեղջուրի մէջ, Գարա ազատ, Նախնական աշխատութիւնները կը կատարուին կամուրջը լարելու համար։ Երբ ամբողջ նիւթերը Եւրոպայէն հասնին, այս ամսուան վերջը լարելու գործողութեան պիտի ձեռնարկուի։ Գարաազատի մէջ այդ նպատակաւ հաստատուած գործարանը ունի վաթսուն ձիու զօրութեամբ չոգեշարժ մոթէօր մը, մէկ ինչամօ, երկու մեքենայ և նարգելութեան աշխատանոց մը։ Արդի կամուրջը 14 մէթր լայնութիւն ունի։ Նոր կամուրջին վրայ նոյնչափ լայնութիւն մը պիտի յատկացուի կառքերուն համար, իսկ հետիոտն գացողներուն համար 5 ուղղական մէթր լայնքով մայթեր պիտի գտնուին։ Կամուրջին ամբողջ լայնութիւնը պիտի ըլլայ 25 մէթր, այսինքն հիմնականին գրեթէ կրկինը, Թրամուէյներուն յատկացուած գեանը պէթոնով ու կրանիթով շինուած պիտի ըլլայ։ Գալով մայթերուն, ասֆալթ պիտի ըլլան ոնոնք։ Բացի կեդրոնական մասէն, վեց մէթր լայնութեամբ նաւամատոյց մը պիտի շինուի չոգենաւերու համար։ Այդ նաւամատոյցը կամուրջին երկու ծայրերուն մակարդակին հաւասար ըլլալով, չոգենաւ մտնողները և ելողները պէտք չպիտի ունենան կամուրջին անցնելու։ Կամուրջին կեդրոնական մասը չարժուն պիտի ըլլայ, որպէսզի չոգենաւերը կարենան Ոսկեղջիւր մտնել։ Այդ չարժուն մասը վաթսուն մէթր բացուածք պիտի ունենայ։ Շարժուն մասը երկու վայրկեանէն պիտի բացուի ու պիտի գացուի զօրաւոր մեքենաներու միջոցաւ։ Կամուրջին վրայ հաստատուելիք թրամուէյի գիծը զոյգ պիտի ըլլայ։ Մասնաւոր նաւակամբարներ պիտի հաստատուին, որոնց չնորհիւ միեւնոյն առեն վեց նաւեր Վասփորի կողմէն պիտի հանդիպին և երկու նաւեր ալ՝ Ոսկեղջիւրի կողմէն։

ՕՍՄ. ԶՐՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐԸ

ԹՈՒՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Տեքիє Օրոմանի Պարքէյի թղթակիցը կը գրէ.—«Թուրք զրօսաշրջիկներու ժամանումին առթիւ, հանգիստ ոեւէ ցոյց չկատարուեցաւ. նոյն իսկ հետաքրքրութեան չարժում մը չտեսնուեցաւ։ Ռումանացիները չատ մտին կը ճանչնան Թուրքերը, ուրախանալու կամ զայրանալու համար անոնց ներկայութեան պատճառաւ։ Անոնք բաւականացան ցոյց չընելով։ Հոս ժամանած օսմ. զրօսաշրջիկներու մէջ բազմաթիւ ալպանացի ուսանողներ կան, որոնք ապահովաբար զարմացած ըլլալու են, տեսնելով թէ Պարքէյի պէս քաղաքի մը մէջ, ուր չատ մը ալպանացիներ կը գտնուին, ոեւէ է համակրական ցոյց եղած չէ։ Ալպանական մարիչ չրջանակներուն մէջ պահ մը խնդիր եղած էր կայսրան երթալ և ուսանողները ընդունիլ ընկերութեան դրօշովը, բայց տրուած հրամաններուն վրայ, այդպիսի բան մը տեղի չունեցաւ։ Ձեռնհաս չրջանակներէ կ'իմանամ թէ բանակցութիւններ կը կատարուին Ալպէր Կիքա իշխանին նախագահութեան տակ գտնուող ալպանիական Քօմիտի քօմիտէին ու պուլկար յեղափոխական քօմիտէին միջեւ։ Կիքա իշխանը, քօմիտէին ազգատու անդամներուն ընկերակցութեամբ, մօտերս Մարտիրոս Նահանգեանը պիտի երթայ, կարգ մը բանակցութիւններ ընելու համար Ալպանացիներուն և Ալպանիոյ վրայ։ Գուլգարական քօմիտէն ալ նմանօրինակ ձեռնարկ մը պիտի ընէ։»

ՎԱՆԵՑԻ ՄԸ ՊԱՇՏՕՊՈՒՄԸ

Ակէ առաջ գրած էինք Այնտրոպի մէկ մենատանն՝ Վաճառքեան վանքին պաշարման վրայ օսմ զինուորներուն կողմէ։ Բարիս հեռաւեալ կերպով կը պատմէ այդ միջադէպը. — Օգոստոս 14ին, երբեք ոսոխիկան-զինուորներ, որոնք վանքին մօտ գտնուող անատներուն մէջ պահակութիւն կ'ընէին, վանքի անտառապատին խրթիթը երթալով երկու պատանիներ տեսան։ Այդ միջոցին վանքին մէկ ուրիշ պատանին հասաւ, բայց ոստիկան-զինուորները խրթիթին մէջ տեսնելուն պէս, խոյս տուաւ։ Ոստիկան-զինուորները կասկածելով որ հրաւակ մրն էր այդ մարդը, աղղարարեցին որ կանգնուէ։ Փախստականը հնազանդած չէլլալով, ոստիկան զինուորները հրաշէն պարպեցին պատանիին վրայ, առանց վիրաւորելու։ Խրթիթը կնքելէ յետոյ, ոստիկան-զինուորները տեղական իշխանութեանց իմաց տուին դէպքը։ Յաջորդ օրը, գայմագամը, ոստիկան զինուորներու ընկերակցութեամբ, վանք երթալով, խուզարկութիւն մը ըրաւ խրթիթին մէջ, բայց կասկածելի բան մը չգտաւ։

ԸՆՏՐԱՆԱՆ ՆՈՐ ՕՐԻՆՔ

Սելանիկի Բուսմիլի թերթին գրագիր մը գրեց. «Կ'իմանանք թէ նախարարաց Խորհուրդին մէկ որոշումով, Պեռատան Խորհուրդին օրէնդիր ելիքին պաշտօն յանձնուած է նոր օրէնք մը պատրաստել երեսփ. ընտրութեանց մասին։ Մրագիրը յօրինուած է մէկ քանի օրվն խորհրդակցութեան առարկայ պիտի ըլլայ։ Նոյն ծրագրին համաձայն, ընտրողները առնուազն 25 տարեկան պէտք է ըլլան։ Զինուորական հրամանատարները և սպաները չեն կրնար ընտրուիլ։ Երեսփոխան մը ընտրուելու համար պէտք է հինգ տարի բնակութիւն հաստատած ըլլայ ընտրուած տեղը։ Տուրք վճարողները կրնան ընտրելի ըլլալ։ Ընտրական ալ նոր օրէնքը Խորհրդարանի Գ. Նստաշրջանին մէջ վիճաբանութեան պիտի են. թարկուի։»

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Սուլթանը Իթալիան պիտի ուղեւորի բամազանի պարամէն յետոյ։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

Իբրահիմ-էլ Օսմանի արաբական թերթը սա տեղեկութիւնները կուտայ Լիբանանի միջադէպերուն վրայ։ Պէսրաի և Մէքսրուի ցեղերուն միջեւ տիրող թշնամութիւնը ու տաելութիւնը վերջերս բարեկամական հանգամանք մը ստացած է։ Այդ երկու ցեղերը իրարու հետ կը մրցին շաբաթէ մը է վեր։ Կռուութիւնը չտածանը է։ Մեռեալներուն և վիրաւորեալներուն թիւը յայտնի չէ։ Լիբանանէն հասած լուրերուն նայելով, ամէն օր նոր միջադէպ մը կը պատահի։

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԸ

Մայրաքաղաքս հաստատուած օտար դիւանագէտ մը սա յայտարարութիւնները ըրած է Աթէնքի թերթի մը թղթակցին.— Թուրքերը յաջողած են իրենց բանակը կազմակերպել ապշեցուցիչ կերպով։ Եթէ երրեք երկու տարի միջադէպեր չպատահին, օսմ. բանակը մինչեւ այն ատեն իր զարգացման գագաթնակէտը պիտի հասնի։ Թուրքիոյ զինուորական յառաջդիմութիւնները բարեգուակ են և պարզապէս կառավարութիւններ պէտք է լրջօրէն նկատի առնեն այդ բանը։

ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ԶԻՆԱԹԱՓՈՒԹԻՒՆԸ

Մանաստիրէն կը հեռագրեն թէ նախկին պատրաստութիւններ կը կատարուին՝ Մանաստիրի սահմանը զինաթափ ընելու համար։ Սպաներէ և քաղաքային պաշտօնատարներէ բաղկացած խան յանձնախումբեր կազմուած են։ Քսանորիի մէջ զինաթափութիւնը աւարտած է։ Ելիպասանի մէջ մօտերս պիտի ձեռնարկուի զինաթափութեան։ Տեղւոյն ալպանիացի երեւելիները անգլիական հիւպատոսէն խնդրած են քաղաքը գտնուիլ, զորքերը հոն հասած ատեն։

ՆՈՐ ԵՐԵՍԱԳՈՒՊԻ

Օսմ. դրամատէրներու խմբակ մը մեծնաշորհ խնդրած է Պիզայի, Տարանտէլի, Էմբէմիթի եւ Այվալրգի միջեւ երկաթուղի

ԱՐԵՒԵԼՔ,Ի ԹԵՐԹՕՆ

(141)

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏՈՒՍԱ

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ԿՐԻՍԹՕ

ԺԴ.

ՀԱՄՈՄԱՑԵՑԻ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ

«Լուիզի հրաշէնին նախնական խաւը քննեց, հարկ եղած փոփոխութիւնը խորհեցաւ՝ անով նշան առնելու համար։ Ուրիշ բան մը չմնաց, բայց այնքան հիանալի դրուագներով որ եթէ փայտը միայն ծախէր, ապահովաբար առանձինդ-քան դահեկան պիտի տային։

«Բայց մաքէն չէր անցներ ծախելը. եւլար առնել ի վեր հրացանի մը տիրանալ կ'երազէր։ Բոլոր այն երկիրներուն մէջ ուր անկախութիւնը կը փոխանակուի ազատութեամբ, հզօր սիրտ և զօրաւոր կազմուածք ունեցող ամէն անձի զգացած առաջին պէտքն է զէնք մը ձեռք անցնել, որ միեւնոյն ատեն ապահովութիւն մըն է յարձակումի և ինքնապաշտ

մը չլինելու համար։ Զեռնոտ պաշտօնատարները որոշած է այդ մենաշնորհը տալ առանց քիլոմէթրական երաշխաւորութեան, աէրութիւնը չան մը չունենալուն համար։ Խնդրարկուները կ'ուզեն առ այժմ Պիզայէն Տարանէլ գիծ մը շինել։

ՓԱՆԵՈՒՍ

Համիտի հաւատարիմ արքանեակներէն տիրանուշակ պատուիրակ Ակնան, որ Ափրիկեան Տիրոջոյ աքսորուած էր, փախած է իր աքսորավայրէն։

ՀԱԳԴԷՔ ՓԱՇԱ

Վարչապետ Հագգը փաշա կ. Պոլիս պիտի դառնայ սեպտ 4ին կամ 5ին, Բամպանի սկիզբը։ Եպարքոսը չատ օգտուած է Մարիէնպատի մէջ կատարած դարմանումէն։

*** Վիէննայի ֆրանսական դեսպան Պ. Քրօզիէ ի պատիւ Հագգը փաշայի հացկերոյթ մը տուած է Մարիէնպատի մէջ։ Վիէննայի օսմ. եւ անգլիական դեսպաններն ալ ներկայ գտնուած են հոն։

*** Վիէննայէն կը ծանուցուի թէ եպարքոս Հագգը փաշա քանի մը օր Զուիցերիա պիտի մնայ եւ սեպտեմբերին սկիզբը Պոլիս պիտի գայ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՓԱՆՍՏԱԿԱՆՆԵՐԸ

Սոֆիայէն Տիրէս Օրօմանի կը հեռագրեն թէ չատ մը մակեդոնացի փախստականներ չեն ընդունիր Պուլկարիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ գոյացած համաձայնութիւնը ու կը մերժեն օսմ. հողը դառնալ։ Պուլկար կառավարութիւնէն հող կը պահանջեն, հոն հաստատուելու համար։ Պուլկար յեղափոխական քոմիտէն այդ մասին համամիտ չէ Սոֆիայի կառավարութեան։

ՊՈՒՐՍԱՆԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾԱԳՊՈՒԼ

Օսմանիտէր Լոյդի թղթակիցը կը գրէ. «Մանարանի բանւորներու գործադուլը կը չարաչարէ։ Հակառակ գործադուլի քոմիտէին անխոնջ ջանքերուն՝ գործադուլը քոմիթէին վախցած համեմատութիւնը չատացաւ, տարիկանութեան աչալրջութեան չնորհիւ, որ կորովի միջոցներ ձեռք առաւ աշխատութեան ազատութիւնը պաշտպանելու համար գործադուլի չարժման դէմ։ Թշնամական հոսանք մը կը թափի գծուելի քոմիթէին մէջ, քանի որ բանթաղները չեն կրնար գոհ ըլլալ բարոյական աջակցութեամբ մը միայն և հիմա կը նշմարեն որ քոմիթէն իր պաշտօնին բարձրութեան վրայ չի գտնուիր։ Թէեւ ոեւէ գումար մը չի տրամադրեր, քոմիթէն, սակայն գործադուրկներուն ամէն տեսակ խոստումներ բրած է, զոր չի կրնար իրագործել հիմա։ Եւ որովհետեւ հիմա գործատուտէրերը քիչ տրամագիր կ'երեւան նախկին պայմաններով աշխատցնել նորէն այն գործաւորները, որոնք թողած են գործերնին, կացութիւնը ալ աւելի կնճռոտած կը թուի։ Հնչակեան քոմիթէն, որ գործադուլը կազմակերպած է, կրկին թէ ծանր պատասխանատուութեան տակ մնած է և հիմա իր ամբողջ յոյսը դրած է Միութեան և Յառաջդիմութեան քոմիթէին միջնորդութեան վրայ։ Եւ արդարեւ, երիտասարդ Թուրք քոմիթէն խնդրած են միջամտել կարգ դնելու համար խնդիրը։ Գործատէրերուն փրկութիւնը կախում ունի ուրեմն այս քոմիթէին որոշումէն, որ նիստ պիտի գումարէ որոշելու համար իր հետեւելիք ընթացքը և կը յուսացուի որ պիտի յաղողի գործերը կարգի դնել։ Այն գործատուտէրերը որ բանականագոյն քանակութեամբ նախնական նիւթեր ունին իրենց տրամադրութեան տակ՝ եւ որոնք ամէն չան ունին վերսկսելու համար իրենց աշխատութիւնը, այս չարժումէն օգուտ կը քաղեն և նորէն բացած են իրենց մանարանները և 600է աւելի գործաւորուի վերսկսած են իրենց աշխատութիւնը։

ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԴԵՊ, ՄԸ

Ուինճարենիս, համբաւաւոր կազդուրիչ գինը կը բուժէ չատ մը հիւանդութիւններ, արիւնը կը մաքրէ, անտրինութիւնը կը բուժէ, ջիղերը կը զօրացնէ, գէշ անդուառութեան հետեւանքները կը դարմանէ։ Բժշկական աշխարհին մէջ մեծ համբաւ հանած է այս կազդուրիչ ըմպելին, Ուինճարենիս, բոլոր բժիշկներու գովեստաւորմէն արժանանալով, որոնք անձամբ փորձած են անոր գնդրաւոր ազդեցութիւնը։ Բուժիչ տղերքութիւնը։ Ընդ. գործակալներն են Սքօթ և Մանթէն, կ. Պոլիս։

ԿԱՐԴԱՑԻՔ

Մեր չորրորդ էջին մէջ հրատարակած ենք դերձակի մեծ վաճառատան մը ծանուցումը։ Առանց կարդալու մի՛ անցնիք։

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌՈՑ

Կովկասեան գրավաճառոցը տարած է մեծ քանակութեամբ՝ Տղփիէն Տ. Սահակ Բ. Սահակեանի Հին ուխտի Սրբազան պատմութիւնը՝ Թրքահայ բարբառի վերածուած 70 ընտիր պատկերներով։ Ծարդ եղած հրատարակութեանց մէջ առնառաւելի դասագիրք մըն է. գին 5 դրուշ. ուսուցիչներու համար հարիւրին 15 զեղջուկ։ Նաեւ Կովկաս եաղ գրավաճառոցի հրատարակութեամբ լոյս տեսած է Առողջապահական Ուղեցոյց բոհախի համար. Տր. Մ. Հիւսլիի թարգ. Ց. Քիւրքճեանի գին մէկ դրուշ. կը գտնուին բոլոր գրատուներու մօտ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԼԻՈՒՐ ՊԱՏՇԱՌԻ

Ժամանակէ մը ի վեր Սանմանագրական Ռամկավար կուսակցութիւնը կենդանութեան նշաններ կը սկսի ցոյց տալ թէ՛ կ. Պոլսոյ և թէ գաւառներու մէջ։ Այդ կուսակցութիւնը, որ երկու տարի առաջ իր հիմունքը դրաւ Եպիսկոպոսի մէջ։ մինչեւ հիմա չատ անխօս, չատ համեստ գործունէութիւն մը ունեցած էր և չատեր չէին գիտեր նոյնիսկ իր գոյութիւնը։ Բայց կ'երեւայ որ այդ անգործութիւնը աւարեւոյթի էր։ Ասոմ. Ռամկավարները նախ, լռիկ մնալէն, ուղած են արտատնալ ժողովրդի զանազան խաւերուն մէջ և իրենց զօրութիւնը քիչ չատ ապահովելէ ետքն է որ կը փորձին վերջապէս հրապարակ գալ, գործօն դեր մը կատարելու համար Հայ ազգին կեանքի բեմին վրայ։

Յայտարարութիւն մը զոր այս թերթս կուսակցութեան կեդրոնական ակումբը հրապարակ հանած է, գաղափար մը կուտայ իր գործունէութիւնին և նպատակին մասին։

«Այդ կուսակցութեան հիմնադիրները, կ'ըսէ սոյն յայտարարութիւնը, մեծ մասամբ յայտնի ազգային գործիչներ, հրապարակագիրներ և գրագէտներ, մասնակցելու մէջ, ինչպէս բեմին վրայ, երբեւցան անկաշկանդ և անյոգնաբար, և իրենց ոգեմտութեան կորովի ձայնը արձագանգ գտաւ Հայութեան սրտին մէջ։ Անոնք հայ ժողովուրդին գիտակցութիւնը արթնցուցին և նոյնը կը շարունակեն ընել իրենց յարաճուն գործունէութեամբ, ինչպէս նաեւ. իրենց վերջերս հիմնարկած Ռամկավար Մատենագրական ժողովրդական հասարիկներով։»

Ասոմ. Ռամկավար կուսակցութիւնը քաղաքական հիմ կը նկատէ ժողովուրդի դերիշխանութիւնը, և ազգերու ինքնաբարոյութիւնն ու հաւասարութիւնը կ'ընդունի՝ անհատներու ազատութեան և հաւասարութեան իրեւ հետեւակ և լրացուցիչ։ Բացարձակապէս կը մերժէ օրգանական ազգութիւններու միաձուլական կամ անջատողական ոգին, նոյնքան և ազգանամոլ և ոյժամերժ ոեւէ ձգտում։ Հայ ազգին ներքին յառաջդիմութեան իրեւ պայման կ'ընդունի՝ ամենընդարձակ տեսակի մէջ ազգային համերաշխութիւնը, առանց դասակարգային կամ դասանական ոեւէ խարութեան։

Կեանքի իրականութեան մէջ, անիկա կը մնայ մեկուսի և անկախ ընկերային միտքի վարդապետութիւններէ, զոր կը նկատէ հարիւրներ և ազգին համար անպատեհ և նոյնիսկ վնասակար, և խլելի աղտաութիւնը կը դաւանի զուտ անհատական անրունարարելի իրաւունք։

Գործնականին մէջ, կ'ուզեցէք դրամագլուխի, աշխատութեան և տաղանդի կամաւոր ընկերցութիւնը և տնտեսական բարենորոգումներու հետամտութեամբ կը հանդիսանայ պաշտպան աշխատաւորներու շահերուն։

Իսկ իրեւ հայ կուսակցութիւն, իր ազգային նպատակն է՝ նակել հայ ժողովուրդին օրինաւոր տիրացած իրաւունքներուն անվթար պահպանման։

Գալով գործելակերպին՝ Ս. Ռ. կուսակցութիւնը, որ պաշտօնապէս ճանչցուած է կառավարութենէն, կը գործէ իրեւ օրինաւոր կազմակերպութիւն և ո՛չ թէ իբրեւ յեղափոխական ապատամբական գաղտնի մարմին։ Իր գործունէութեան միջոցներն են մամուլ և առհասարակ հրատարակութիւններ, ընտրական և խորհրդարանական պայքար, ժողովրդային խաղաղ արտայայտումներ, են.։ Ս. Ռ. կուսակցութիւնը կը մերժէ կուսակցական բռնակալութիւնը և ամբոխավարութիւնը։

Անոնք համառօտակի իր ծրագրին ու նպատակին գլխաւոր կէտերը։

Եթէ կ'ուզէք երկու խօսքով բանաձեւենք այս կուսակցութիւնը։

Դողրամ մը Դաճնակցութեան դեմ։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՄՈՒՏԻ ՄԷՋ ՍՊԱՆՆՈՒԹԻՒՆ

Մուշի առաջնորդ Տ. Ներսէս Սրբազան օգոստ. 13 թուակիր հեռագիրով մը Պարիսրքարան քաշուած, կը տեղեկացնէ թէ՝ Մանազկերտէն առնուած տեղեկութիւններու վրայ ասկէ տասը օր առաջ Աճէմզատէ Եսուսէի աղուն ծառաները Արմենակ անունով Հայ ազգ մը սպաններ և քարը Աղաւնին ալ վիրաւորելով ա նոնց բոլոր գոյքերը յափշտակեր են։ Թէև այս մարդասպանութեան ու թալանին դէմ բողոքեցինք, կ'ըսէ առաջնորդը, բայց մեր դիմումները անհետեւանք մնացին։

ԿՈՂՈՊՈՒՈՆՆԵՐ ՀՈՑԸ

Սամսոնի առաջնորդ Տ. Սահակ Ծ. վրդ. կը հեռագրէ Պարիսրքարան թէ՝ Պոլսէն Սերասիա գացող Ալպանացի դիւղորներէն ոմանք Սամսունէն անցած միջոց նուն Իշխանլար անուն տեղւոյն մէջ խան մը մտեր դուներն ու պատուհանները բանալով կոտրեր են Աւետիս Եղեայեան անուն անձին դրամարկղը և մէջը գտնուած ապրանքներն ու գոյքերը, 52 ոսկին, ինչպէս նաեւ Դաւադի աղքատիկ վարժարանին յատուկ 1000 դրչի դրամագլխակալ, հոն նոյն գիշերուընը, կը հեռագրէ առաջնորդը, հինգ ձեռք գէնք արձակած են Աւետիսի վրայ։ Սանակ վրդ. կը խնդրէ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել։

ԱԶԳ. ԵԱԼՈՒՍԱԿՆԵՐԸ

Գարակէօղեան որբանոցի Խնամակալութիւնը ասկէ առաջ գրով մը գիտցած էր Տնտես. Խորհուրդին և արտօնութիւն խնդրած էր գնել՝ Թիճարէթ խանին, որ իր սեփականութիւնն էր, կից գտնուող 70 կանգուններոց գետինը որպէսզի ընդարձակէ կալուածը։ Խնամակալութիւնը իր այս առաջարկը կ'ընէ եղեր, նկատելով որ հեղգնեսէ առեւտրական հրապարակին տեղը դէպի վար կ'իջնէ և միայն խանը ընդարձակելով կարելի կրլլայ հասոյթները աւելցնել։ Այդ 70 կանգունն ալ գնելու համար 325 ոսկի պիտի վճարէր։ Տնտես. խորհուրդը քննութիւն մը կատարելով նախ տեղեկացաւ որ 325 ոսկի տրուած գետինը 210 ոսկի միայն կ'արժէ և երթալով ալ այդ տեղի գետիններուն արժէքը կը նուազի. ասկէ զատ խորհուրդը նկատեր է որ խնամակալութիւնը երեք հարիւր քսան հինգ ոսկի գետնին տալէ յետոյ առնուեցան 5 600 ոսկի ալ ծախք մը ժիրի ընէ նոր չենքին վրայ, ինչ որ չաւժեր, քանի որ ինչպէս խնամակալութիւնն ալ յայտարարած է, Թիճարէթ խանին փողոցը հեղգնեսէ կը դադրի առեւտրականներուն կեդրոն ըլլալը։ Տնտես. Խորհուրդը այս հիման վրայ մերժեց առաջարկը խնամակալութեան, որ ասիկան որոշած է ուղղակի Բաղաք. Ժողովին դիմել, ասկան միւս կողմ Տնտես. Խորհուրդը դրով մը իր քննութեան արդիւնքը պիտի տեղեկագրէ վարչութեան, որպէս զի վերոհիշեալ ըլլայ խրդեն եւ ըստ այնմ շարժի։

ՌԷՍԹԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

Բերայի Թաղ. Խորհուրդը ասկէ առաջ խնդրած էր արտօնութիւն տալ կալուածոցին, որպէսզի 50 ոսկիի յատկում մը ընէ Թաղին Ազգ. վարժարաններու պահանջին վրայ։ Ուստի. խորհուրդը իր քննութիւնը կատարած և արտօնած էր։ Վարչութիւնը խնդիրը յանձնած էր Նաեւ Տնտես. խորհուրդին, որ նկատելով որ նոր 30 ոսկիի յատկում մը եղաւ և եթէ 50 ոսկի ալ ըլլայ, միանուագ 80 ոսկի պիտի տեղնայ պահանջին վրայ, արտօնելէ առաջ որոշեց իր յանդգնի նիստին հրաւիրել Բերայի Թաղ. խորհրդոյ ու Կալուածոցին գլխաւորները և վերջնականապէս կարգադրել խնդիրը։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ուսումն. Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ վերջնականապէս զբաղեցաւ ազգ. վարժարաններու արտօնագրերուն և յարակից խնդիրներու մասին Մէարիֆէն եկած պաշտօնագիրներու տրուելիք պատասխանին խմբագրութեամբ այս 20 էջի մօտ տեղեկագիրը նախ. առաջ կը յիշէ 1906 յուլիս 4էն մինչեւ ներկայ տարուոյ յուլիս 10ը Դատական, ներքին գործոց և Կրթական Նախարարութեանց կողմէ յաջորդաբար Պատրիարքարան հասած ինր թղթերը։ Դրոնք զանազան սեղմումներ ու պարմաներ կ'առաջարկեն։ Յետոյ, կ'անցնի իւրաքանչիւր պաշտօնագրի պատասխանն ընելու, յաջորդաբար տրուած պատասխաններուն յիշատակութեամբ, և կ'առաջարկէ այն պատասխանները զոր Բաղաք. Ժողովը կրնայ տալ,— իր վերաքննութիւնն ալ կատարելով ի հարկէ՝ իրեւ վերին մարմին,— առաջարկներէն ոմանք բացարձակապէս մերժելով, իրեւ հակառակ ազգային առանձնաշնորհմանց՝ ի մասին կրթական գործին։ Սոյն տեղեկագիրը իրիկունը, ուշ ատեն, ներկայացուեցաւ Ս. Պատրիարքին, Բաղ. Ժողովի յառաջիկայ նիստին օրակարգի գլուխը դրելու համար։

ՏՐԴԱՏ ԵՊՍ. ՊԱԼԵԱՆ

Երուսաղէմի Պատր. Տեղապահին օժանդակելու համար ասկէ առաջ վանք ղրկուած էր Տրդատ եպս. Պալեան, որ այս անգամ հեռագրով մը կը յայտնէ թէ իրեն համար անկարելի է այդ պաշտօնը վարել և կը խնդրէ որ ուրիշի մը յանձնուի։

ՇՐՋԱՌԱՍԱԿԱՆ

«Ազգ. Կեդր. Վարչութեան կրօն. Ժողովը որոշած է եկեղեցական Համագումար Ժողովը հրաւիրել յառաջիկայ Սեպտ. 14, գշ. օրը եկեղեցական-ծիսական բարեկարգութեանց մասին կարեւոր խորհրդակցութիւններ կատարելու համար։ Ուստի ներկայ չրջաբերականովս կրօն. Ժողովոյ սոյն որոշումը կը ծանուցանենք վիճակաց Առաջնորդներուն և դաւառ. կրօն. Ժողովներուն, ու կը խնդրենք ա նոնցմէ որ իրենք ալ իբրեւ նախանձախնդիր հայ. եկեղեցոյ բարեկարգութեան՝ իրենց կարծիքներն ու դիտողութիւնները տեղեկագրեն փութով, որպէս զի նկատի առնուին նոյն համագումարին մէջ։

Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
Եղիշէ եպիս. Դուրեան

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ԳՈՐԾԵՐ

Խարբերդի Խուն Ժողովը հեռագրով կը խնդրէ որ առաջն. տեղապահ Դիւզ վրդ. մնայ տեղւոյն մէջ։

ՕՐՈՉՏԻ ՊԱՔ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ԷՕՄԼԻՐ ԷՖ. ԽԱՆ, ՊԱՂՃԷԳԱԲՈՒ, ՊՈԼԻՍ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ ԱՄԷՆԷՆ ԱԺԱՆ ԱՊՐԱՆՔ ԾԱԽՈՂ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ Է
ՓՈՔՐԱԳԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ՃՈՒ ՄԳԵՐՔ ՄԸ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

Կարճ և երկայն գուլպայ, ֆանէլա, քաշ-քօրսէ, սուրթրա, չապիկներ, այրերու, կիներու և աղջոց յատուկ պատրաստ զգեստներ, պլուզներ, միւրեր և միւրոններ, բէնեաարներ, քօրսէներ, թաչկինակներ, ձեռնոցներ, հսվանոցներ և անձրեւանոցներ, անուշահոտութիւններ, պանակեղէն, մարօքէնէ առաչկաներ, ճամբորդութեան և բարիղեան ապրանքներ, առանին առաթկաներ, թոշֆիէ, ժանեակներ, պրոտրի, մետաքսէ կերպասներ, բրդեղէն և բամպակեղէն ապրանքներ, ճերմակեղէն, կարասիներ, մոլիաթ լինելիւմ, ժամացոյց և ոսկերչական ապրանքներ։

Մեծ վաճառում բրդեղէն կտրոցներու, խիստ ազան գիներով։

Օռոզտի Պաք վաճառատունը միակ կեդրոնատեղին է «ԲՅԱՆ» կարի մեքենային եւ «ՕՄԷԿԱ» ժամացոյցներուն, որոնց եւ ո՛չ մէկ կերպով կը հաւասարի այդ արժէքը ունեցող ուրիշ ոեւէ ժամացոյց։

ՊԱԼԹԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԽՆԴԻՐԸ

Աեռնէ մը ի վերերկրամեայ Սաաջնորդ Տրդատ եպս. Պալեանը գատափետոցներ, կարգ մը գպարտութիւններու հետ, կ'ակարկեն նաեւ իր հիմնած վարժարանը ուրանալով անոր 23 տարիներու տեւողութեամբ կատարած դերը, գաւառի մէկ կողքին վրայ։

Նախապէս իր կրթական գործին մէջ ձեռք բերած հեղինակութիւնը կայ մէջ տեղ։ Մենք այդ կրթ. գործունէութեան չատ ժամի իրաղեկներ՝ խաբեւ կը բռնուքենք կատարուած անհարկի և յեռամեան յերիւրանքներուն դէմ, զոր ցաւ ի սիրտ տակրօխտ կդակները միայն գիտեն որոշապ։ Անգրեխտնութիւն պիտի ըլլար հեռաւորաբար ցեխտալ մարդու մը կրթ. պատասխանատուութիւնը, նկատելով զայն որպէս թէ իրեւ կուսակ՝ ոչ այնքան օգտակար հանգամանքներով։

Այս յեռամեան յերիւրանքները արդարեւ առաջին պատեհութեամբ կը հերքուին ու կը մերկանան քանի որ արդէն ճշմարտութեան հետք մը իսկ չունին, Ս. Կարապետի բարձր, վարժարան, Անատոլիոյ մէջ, բոլորած է 23 տարիներու կրթ. շրջան մը որով կրցած է առանց մեծ հաւակնութեան՝ ազգային հարազատ կրթութիւն մը ջամբել կեսարիոյ և չրջակայ Հայութեան։ Կրթական դերը իր որոշ արժէքն ունի հոս, մանաւանդ որ անտեսական հաստատ անեղծանելի հանգամանքները աւելի ևս ապահովացուցած են կրթական գործին նուիրեալութիւնը։ Պալեան սրբազանի նախանձախնդրութեան ոգին արդիւնքն են վանքին մէջ պահուած հնութիւններ ու թանկագին ձեռագիրներ են. են.։ Կրթ. գործը այսպէս հաստատ ալ խոստմնալից քայլերով քալած է գաւառի հողին վրայ, և պէտք էր որ այդպէս ըլլար որովհետեւ զեղծումի նշանախեց մը անգամ չէ պատահած հոն, արդիւնք ամենախիստ ալպրլրտութեանորդ հիմնադիր սրբազանին։ Ս. Կարապետի վարժարանին Պոլիս գտնուող չրջանաւարտներն ու աչակերտները. Արտաչէս Զարգէեան, Բարսեղ Իսպէչերեան, Գէորգ Զօպանեան, Գուրգէն Թուրաթրգեան, Կարապետ Ե. Քեռնեան, Համբարձում Պողոսեան, Պողոս Եէմէնիճեան, Յակոբ Մանրքեան, Յովհաննէս Պ. Պողոսեան, Յովսէփ Քեռնեան, Մկրտիչ Չիլեան, Սարգիս Պարլիկեան, Սերոբէ Եաղճեան, Սերոբէ Տ. Սահակեան, Ստեփան Պողոսեան, Վահան Իսպէչերեան, Տիգրան Ճամլեան։

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հայ Թատերական Ընկերութեան հանմաժութիւն կամ անդամակցելու պատրաստակամութիւն յայտնողներու թիւը արդէն հարիւրի հասած ըլլալով, առաջիկայ կիրակի, 22 օգոստոս, առտուան ժամը 9ին (Եր.) Դալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ պիտի գումարուի Ընկերութեան առաջին Ընդհանուր Ժողովը։

Մինչեւ հիմակ անդամակցելու փափաք յայտնողները, ինչպէս նաեւ բոլոր անոնք՝ որոնք թատրոնը կը սիրեն կամ կը հետաքրքրուին անով, ասիպողաբար կը հրաւիրուին այս առաջին Ժողովին՝ որպէս զի կարելի ըլլայ վերջնականապէս մարմնաւորել Հայ Թատերական Ընկերութեան։

Անոնք որ կ'ուզեն ընկերութեան անդամակցիլ, կրնան մինչեւ ընդհանուր ժողովին գումարման օրը իրենց հանմաժութիւնը նամակով ուղղել Դալաթիոյ Խորհրդարանը «Հայ Թատերական Ընկերութեան» անունով։

Բերա, 15 Օգոստոս Ց. Հ. ՍԻՐՈՒՆԻ

ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ

Մանիֆաթուրայի և տեղանաւորական գործերով զբաղող հարաւաւոր Տան մը մէջ երկար տարիներ պաշտօնավարած փորձառու հմտարակայ մը որ բացի հայերէնէ գիտէ նաեւ տաճկերէն և ֆրանսերէն լեզուներն և հմուտ է կալուածական գործողութեանց են. չարթուան մէջ մի քանի օր տրամադրելի միջոց ունենալով, կը փափաքի այցելու պատշաճ տանձնել չափաւոր պայմաններով։ Խիստ պատուաւոր յանձնարարութիւն և երաշխաւորութիւն։ Դիմել խմբագրատուն։ 10—12

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԲՈՒԼԳԱՐԱՆ ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՄԷՋ

Եղրուսմէ Բ. Դրան կը հեռագրուի թէ Իս Սուի մէջ քոլերայէ բռնուած հինգտասնեակ մարդ ալ մեռած է։ Ուրիշ դէպք և մահ չկայ։

*** Էչկերթիք Պէյլիք պաշը գիւղէնրապէնի գաւառի կնտէք գիւղը գացող երկու անձեր քոլերայէ բռնուելով մեռած են։ Ուրիշ դէպք և մահ չ'է պատահած նոյն գիւղերը։

*** Էրզրումի քաղաքին զանազան կողմերը քոլերայէ 4 դէպք պատահած են։ Վարակուածներէն 2ը մեռած են։ Վեց տուներ շրջիայի տակ առնուած են։

ՆԱԽԱԳԱՀԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Նախագահաց Խորհուրդը երէկ սա խնդիրներով զբաղեցաւ։ Մինչեւ իսլամական ցուցանդէրէն պատուիրակ ղրկել։ Նախկին չէխիլ-իսլամ Հիւսէյին Հիւսնի էֆ.ի յատկացուելիք նպաստի մասին խորհրդակցեցաւ։ Իտարէի Մախսուսէն թարկարգելու մասին որոշում որուեցաւ։ Երէկուան Նախագահաց Խորհուրդին մէջ կարդացուեցաւ յոյն երեսփոխաններուն Շեյխ-իւլ-Իսլամին տուած յիշատակագիրը։ Սակայն որեւէ կարգադրութիւն չեղաւ այդ մասին։ Շեյխ-իւլ-Իսլամին յանձնուեցաւ եպարքոսին վերադարձին պէտք եղածը անօրինելու համար։ Երէկուան Նախագահաց Խորհուրդին մէջ Վէնեզէլոսի խնդիրը խորհրդակցութեան առարկայ չեղաւ, որովհետեւ ինչպէս հաւատի աղբիւրէ տեղեկացանք, օսմ. կառավարութիւնը պիտի սպասէ դեռ տեսնել մը։

ՕՍՄԱՆԱՑ ԽՆԴԻՐԸ

Այսօր յունական եկեղեցիներու մէջ կը կատարուին աղգ. ժողովի ընտրութիւնները։ Կը լսենք թէ ապահովութեան պաշտօնեաներուն որև է հրամանագ չէ ուրուած բռնութեան դիմելու։

ԱՆԿՈՒԱՆԱՒՄ

Հալէպի կուսակալ Փախրի փաշայի տեղ Կուսակալ անուանուեցաւ Սէրէզլի կառավարիչ Հիւսէյին Բեզազիմ պէյ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Դահիրէի հայոց Ազգատեսչամին չաքաթական վիճակահանութիւնը միայն երկու զրուշով կէս ոսկէն մինչեւ հարիւր ոսկի չատելու հաւանականութիւն կ'ընծայէ, մինչ ուրիշ վիճակահանութեան կազմակերպիչները իրենց չլացուցիչ ծանուցումներով անգամին գումարներ ձեռք կը ձգեն ի չահ իրենց քսակին։ Դահիրէի հայկական վիճակահանութեան միակ հրատակն է օգնութիւն հասցնել կարօտեալ ազգայիններու։ Ուստի կը խնդրուի թէ գաւառի և թէ Պոլսոյ ազգայիններէն որ գոնէ չաքաթը տասս մը գնեն ի փոխարէն երկու զրուշի չնչին գումարի մը, սա համոզուելով որ եթէ պարգեւ ալ չչահին՝ գոնէ ազգատեսչամին նպաստած պիտի ըլլան, ամսերը կը ծախսուին ամէն տեղ։ Գաւառներէն և Պոլսէն վաճառողներ կը փնտռուին։ դիմել ընդհ. Դործակալ Գր. Էֆ. Թաթլեանի, Գոճաման օղլու խան թիւ 11

50—4

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ա.ՋԴ.—Այսօր, Մօտայի մէջ տեղի ունենալիք նաւարարութիւն առթիւ, ուղեւորներու մասնաւոր կառախումբ մը պիտի երթեւեկէ Հայատ-Փայայէն Բէնտիք, հետեւեալ ժամանակացոյցին համաձայն։

Հայատ-փայա մեկ.գիշերուան ժամը 6ին

Դրզլլ-Թոբրաք	ժամանմ.	6.07	մեկ.	6.08
Ֆիէնէրեօլը	»	6.11	»	6.12
Կէօզթէբէ	»	6.17	»	6.17
Իլէնքլօյ	»	6.21	»	6.28
Գոսթանտրգ	»	6.27	»	6.28
Մալթէբէ	»	6 36	»	6.37
Գարթալ	»	6.47	»	9.48
Բէնտիք	ժամանի	6.56		

„Հի Հի Հի

Այսօր առեւն կոդմ փնտռեցեք՝ ընկեր Կիկոի այս նոր երգիծաբերին Բ.թիւը։
10 փարա

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

14/27 օգոստ.

Օսմ. միացեալ բացուեցաւ ղրչ.			102—34
»	»	վար գին	102—31½
»	»	բարձր գին	102—35½
»	»	գոցուեցաւ	102—35
Բուլ. Երկ. բացուեցաւ		ֆր.	215—87
»	»	վար գին	» 215—37
»	»	բարձր գին	» 216—
»	»	գոցուեցաւ	» 215—87
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ			» 13—65
»		Ժուլիանս	» 8—65
Օսմ. Մաստ. ընկ.			Լ. Օ. 4—65
Շերքէթիի Խարիյէ			» 43—
»	»	Օսման.	» 1—10
Դրէսի Ֆօնտ. Էֆիբա. հին			Ֆր. 319—50
»	»	նոր	» 269—50
Թրանսվալ			» 66—50
Զարթիրդ			» 42—50
Կ. Պոլսոյ քարաք			» 443—50
Պանդ. Օթթօմ.			Լ. Օ. 19—10
Օսմ. Ծխախոտ ընկ.			» 18—
Օսմանիէյ քարքէթ.			» 14—20

ՊՈՒՀԻՈՅ ՆԱՀԱՆԳԻՐԻՆԵՐՆ

30000 քիլօ գուրբ իւզիմ պէնէր քիլօսը 3ղրշ. 10 բարա։

Թէքանէի ամիրէ իշին լիւզիմի օլուսպ պամիւնաչասա միւպաեաա խարէնէկի եվվէլճէ իլան օլունան գուրբ իւզիմ հրդաբնտա կէօթէրիլէն ֆիյաթլա թալիպի էօնէչօնտաէ օլուսպ ֆիյաթը միւթէարլ կէօրիւնթիի թեգաթրաէ բումի աղսթօսրն օն ալթընը բաղար էրթէսի կիւնի գարար օլունան վէ օն էչգիզնէնի չարչէնպէն կիւնի տախի եիւղաէ իւչ թէնզիի գապալի իլէ գարարը գաթիխնին իթեաը մուգաբրէր պուլունմըշ օլարընընան թէնզիլ ֆիյաթլա եիւզաէ օն նէպպէթինաէ թէէմինաթ ագչէլէրինի միւսթաճարլան պանրիյէ մէսարիֆաթ տարիքսի պիրինճի չիւպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օ. լունուր։

12 աղօսթօս 326

ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄԵԾ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑ

Կալաթա, Եիւքսէ-Գալտրրըմ, թիւ 45

Սոյն աշխատանոցին տերը երկար տարիներ Եւրոպայի զանազան արուեստանոցներու մէջ աշխատելէ յետոյ ատենէ մը ի վեր հաստատուած է Կալաթա, Եիւքսէք-Գալտրրըմ։ Իր աշխատանոցին մէջ կը փորագրուին ամէն տեսակ գործեր նուրբ և ճաշակաւոր, ինչպէս նաեւ քիմիական մեթոտներով զինկոգրաֆիկ կաղապարներու խնամեալ արտադրութիւն։ Քաուչուկէ կնիքներու փոքր վարպետներ անմրցելի կը դարձնեն քաուչուկէ կնիքներու գործերը։ Մէկ լեզուով կնիք մը կլոր կամ ուրիշ ձեւ 6 ղրշ., երկլեզուեայ կնիք մը 8 ղշ., երեք լեզու քաուչուկէ կնիք մը 10 ղրշ.։ Տպագրութեան արագասիպ մեքենայով մը օժտուած է արուեստանոցը, ուր կը տպագրուին ամէն տեսակ գործեր. ուժ տրուած է ազգի առեւտրական տպագրութեանց. 60 ղրշ.էն վեր տպագրութեան գործ ստանողներուն քաուչուկէ երկլեզուեայ կնիք մը կը նուիրուի։ Դատաներէն յանձնարարութեանց կը տպաուի։

ՀԱՅԿ. ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑԻ ՏՆՕՐԷՆ-ՎԱՐԻՉ
ԳԷՈՐԳ Ն. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ
Փորագրիչ-տպագրիչ

50—25

ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏԵՀԱՒՈՒԹՆԵՐ
ՄԱՅԷՐ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՆ ՄԷՋ
ԴԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՄՆՏՈՒԿ

(ԷՄՆԻՒԷԹ ՍԱՆԴՈՒՔ)

1284 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒՍԱԾ

Օսմ. կառավարութիւն եւրոպական ներքեւ կը գտնուի եւ երկրագործ. պանման վարկ բացած է Պոլիս ձեռլ Օգլու փողոց, իր սեփական տեղին մէջ

Հետեւեալ պայմաններով դրամ կ'ընդունի եւ փոխառութիւն կ'ընէ։

Դրամ ընդունելու պայմանները.—

Մէկ տարի եւ աւելի պայմանաժամով աւանդ ձգուած դրամներու համար տարին հարիւրին հինգ տոկոս։

Վեց ամսուան պայմանաժամով ծրգուած դրամներուն համար՝ տարին հարիւրին 4 ուկէս։

Առանց պայմանաժամի, ընթացիկ հաշուով, այսինքն ուզուած ատեն դրամ առնելու պարագային, տարին հարիւրին 4 տոկոս կը վճարէ։

Առանց պայմանաժամի կ'ընդունուի մէկ քառորդ ոսկիէն սկսեալ մինչեւ 500 ոսկի։

Փոխառութիւնները պայմանները.—

Գոնարեղէններու, ոսկի ու արծաթ առարկաներու եւ արժեթուղթերու փոխարէն տարեկան հարիւրին ութը տոկոսով դրամ փոխ կուտայ։

Ապահովութեան Մնտուկը տերութեան շահերուն ծառայող հանրօգուտ հաստատութիւն մըն է եւ իր գործունէութեանց մէջ ժողովրդեան շահերը կը փնտռէ։ Թէ երկրին եւ թէ ժողովուրդեան շահերուն նպաստաւոր է Ապահովութեան Մնտուկը նախընտրել քան թէ օտար հաստատութեանց հետ գործ ընել։

BANQUE D'ATHÈNES

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)

ԱՄԲՈՂՋԱԳՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

50,000,000 Տրախմի

ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

9,275,000 Տրախմի

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր.—Կ. Պոլիս (Գալաթիոյ և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Ա զերբայճանի, Գահիրէ, Խարթում, Մանչուրիա, Զակազիկ, Լեմնոսլ (Կիպրոս), Սկլանիկ, Բալալա, Իզմիր, Բասրա, Սէրէզ, Սամսուն, Տրապիզոն, Քիւտ, Եանեա, Գիրէն, Բաթրա, Վոլոս, Շիրա, Բալամթա, Թրիբոլիցա, Լարիսա, Հաւրիա, Գանիա, Բէթիմօ (Կրետէ)։

Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԷՆՕԳԼԻՆ

Ազնիւ պանքան է զրպարտանք վերաբերեալ ամէն կարգի գործառութիւններով. փոխառութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու զեղչում, առնելիքի գանձում. մարեալներու յղկութիւն, փոխանակագիր. Մարքիզ ու Ներ-պարի քաղաքներուն վրայ յեղերու փոխանցում ստացում, հաւաքագրում։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ ներդրումներ.— *Սակարանական հրամանագրու գործադրութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, յանձնարարութիւններ։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն՝ անոնց վարձի մը փոխարէն։ Ոսկի և դանձում ամէն կարգի կարգադրում։*

Աւանդ.— *Աթէնքի պանքան դրամաւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոս վճարելով։*

Ենթադրութեան սնտուկ.— *Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սրճարանի պանդուխտութիւն մը կազմակերպած է տարեկան 4 տոկոս կուտայ դրամական աւանդներու։*

Առեւտրական նիւթ.— *Աթէնքի պանքան՝ Պոլսոյ գործակալութիւն Տէկիրմէնի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկէլէսի) մէջ, նաև մասնաճիւղեր մտա, իր մթերանոցը կ'ընդունի շատ կատարեալ վարձի մը փոխարէն, իր լաճանորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ իր աւանդ թէ իր երաշխաւորութիւն իր ըրած խոստումներուն։ Աթէնքի պանքային մասնաճիւղերուն մէջ ալ առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։*

Ընդհ. տնօրէն
Զ. Գ. ՄԱՅԱՍ

ԴՊՐՈՑԻ ՎԱՐԺՈՒՆԵՐԸ

Ուսուցիչ և վարժուհի ընտրելու համար նրանց և պէտք է դիմեն ԴՈՒՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ (Սեթեան խան, Մոլա Թաշ, Կ. Պոլիս) Մեր մօտ տարժադրելի են ձեռնտա պայմանների՝ ամէն առթիմանով ու կարողութեամբ։

Ս. ԴԱՒԻԹԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՆԵՐՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ արկղ. 108 զր.
» » » վեցամս. 60 »
Գիւղերու համար արկղ. 108 »
» » » վեցամսեայ 60 »
Արտասահմանի հմ. տարեկան 35 ֆր.
» » » վեցամսեայ 20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. հասցէի փոփոխման համար 2 զրշ. բաժանորդները անպայման կանչել։ Ծանուցումներն առանձին կը տպարկուին։ Դրամ զրկելու ամենագիւտերն են. տեսակ մինչեւ Մանատոյին է։

Ատենագիր ԴԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԼՈՆԺԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՄԻԱԿ ԱՄԵՆԱԼԱՒՈՒՆՏԻՐ ԺԱՄԱՑՈՒՑԸ, պաշտօնապէս ընդունուած Օսմ. Պատերազմական նախարարութենէն, Միացեալ-Նահանգներու, Իտալիոյ և Ճարտի ծովային նախարարութիւններէն, Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Սերպիոյ և Քանանայի երկաթուղեաց վարչութիւններէն, ինչպէս նաև Արժանթինի Լեկարական Թրամուէյներու ընկերութիւններէն և բազմաթիւ ուրիշ օտարազգի կարեւոր վարչութիւններէ։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՄԵՏԱՂ-ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

5 Մեծագոյն մրցանակներ.—*Անվերս* (1885), *Բարիզ* (1889), *Գրիւսել* (1897), *Բարիզ* (1900), *Միլան* (1906)։
2 Արտաքոյ մրցման, անդամ ժիւռիի.— *Ժընեվ* (1896), *Թուն* (1899)։
5 Սեռի մրցանակներ, 50ք աւելի ուրիշ մրցանակներ Նեօշատելի եւ Ֆիւսի դիտարաններէն։
16 Շեղդրամներ.— *Բարիզ, Վիեննա, Ֆիլատէլֆիա, Անվերս Ամսթէրտամ, Զիւրիխ, Լեն., Լեն.*

Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷՋՎԷՃԵԱՆ** եւ ՈՐԴԻ Մեծ Շուկայ, Մանճաղանբլար, 44—46. Կ. ՊՈԼԻՍ

Կը խնդրուի դիտել մէջ սոյն վաճառատան բազմաթիւ յաճախորդներէն, ալեաքը ներկայանալէն առնուազն մէկ տիս առաջ զրկել իրենց ապսպրանքները, յապաղմանց չենթարկուելու համար։ 50—30

Ցանկալի վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ զոհարեղէններ եւ ոսկի զարդեղներ։

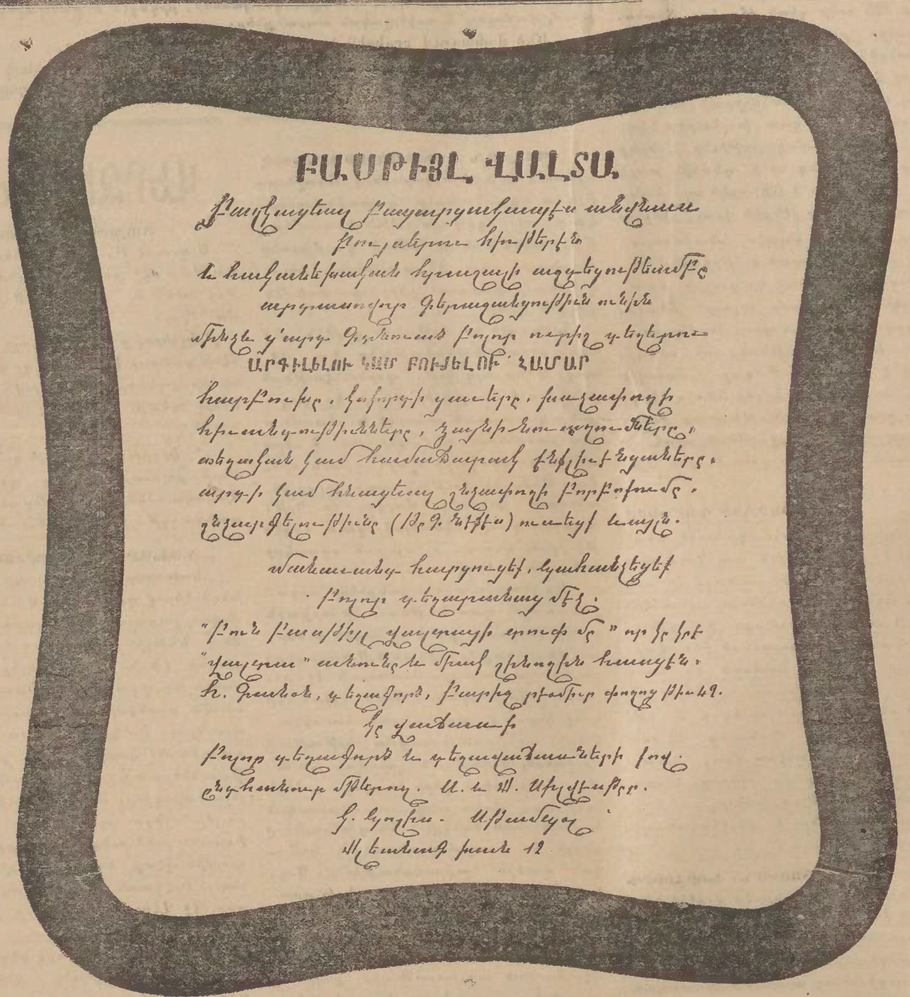
ԲԱՍԹԻՅԼ ՎԱԼԼՏԱ
Քարտիզեան քայլերգեսիայի անկնում
Բոլսեւիզմ հիմերին
և հանգանեթիանական հրապարակի ապստամբութիւնը
ապրիլեան գերազանցութիւն ունին
մինչեւ յ'ապրիլ Գիշերամեայ բոլոր ուրիշ գեղեցիկ
ԱՐԳԻԼԵԼՈՒ ԿԱՄ ԲՈՒՅԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
հապարիսիս, քարտիզի յաւերը, խաղապուղի
հիւսանգիստիրերը, շարթիհիսարները,
սեղանեան կամ հանանեանական քիթիքեղեանները,
ապրիլ կամ հիւսլեան դեղեղանի բորբոքումը,
գեղեցիկ-թիւրը (Բ.Գ. Դէյիս) ուսելի եւ ազնիւ
մանաւանդ հարցուցեք, կարդացեք
Բոլոր գեղեցիկ եւ գեղանանաներու մոտ
"Բուն Բասթիլ վաղուցի գրո